

465

A. 4652

INFUNDIBULUM
GRAMMATICÆ
LATINÆ,

Sive

LI. EXERCITIA LATI-
NA ET GERMANICA,

Quibus

GRAMMATICA
TOTA COMPREHENSA
facile infundi & crebra repetitione
imprimi potest, ut vix effluere me-
moria queat.

Studio

FRIDERICI MUZELII,
Gymnasii Joachimici Professoris & Con-Re-
ctoris.

BEROLINI. Typis Gæbertinis. 1732.

EXEMPLUM

Exercitii à Juvene 17. annorum ad nos
missò, ex tempore scripti.

MI Sofia, Atla, Arbiter, Petavie & Caji! Postquam
lectiones nostræ auspicate sunt vigesimo primo Apri-
lis, est ingenui adolescentis dignus, studiosum esse ad ar-
tes, quæ nobis docebuntur, quia nullum omnium magis
interest eruditione, quam nobis ipsis, nam uti ferti erimus,
sic etiam meti erimus, multi reperiverunt, quos sed sero
nimis pœnituit suam negligentiam, nam qui semel præ-
termittit occasionem scientias discendi, ille tempus redi-
mere non potest ob 1000, & 2000, thaleros, vel ob totum
centum. Quomodo ergo vestri magistri freti sunt ut
omnem diligentiam adhibiti eritis, scientias comprehendere,
quibus adolescentem scire dignum est, & nulla opera par-
ceretur, ita intendite viribus omnibus, ut ipem satisfac-
ciatis vestri magistri, quia cum vestra salute consulunt,
negligentia vero nemini noxior est, quam vos ipsi. Præ-
terea pudere debebitis, si vos Berolino domum profici-
scitis, ignari in artibus. Berolini postredie post nostrum
reditum ad studia.

*Quia Pagina vacabat hoc subjeci, ut probarem, quæ
posui in Præfatione.*

§. 1.

S 1) confideramus, 2) Formam 3) Numæ, Æneæ, Anchifæ, Pauli, Arbitri, Tuberonis, Hæctoris Cæfaris, Pallantis, Socratis, Paridis, Ajacis, reperimus 4) quod valde 5) difsimiles 6) fint Naficæ, Thomæ, Tito, Crucigero, Stoloni, Hannibali, Amilcari, Themiftocli, Daphnidi: hæc 7) diverfitas 8) eft valde bona 9) & utilis, 10) nam 11) quomodo 12) poffemus 13) dignofcere 14) Caligulam, Andream. [*Andream*] (86. Priamiden, 86 Fabium, Fabrum, Asdrubalem, Amilcarem, Atlantem, [*ta*] Hæctorem *ra* 122 Phocionem *na*, o Alexander, mi 15) chare 16) focie 17) ab Ifacide, a Spurinna, Matthia, Brenno, Lyfandro, Cæfare, Hannibale, Scipione, Atlante, Eumene, Paride, niſi 18) eſſent difsimiles 19) forma, 20) nafo, 21) mento, 22) colore, 23) fronte, 24) ore, 25) toto 26) vultu 27) & facie tota.

§. 2. Cum vero genæ, 1) oculi, 2) cilia, 3) menta, 4) frontes, aures, 5) ora, 6) imo, offa, 7) & genua 8) ac reliqui 9) artus, 10) diverſi, *diverſa* 11) ſunt; ideo non ſolum facies 12) aliæ 13) ſunt feminarum, 14) viro- rum, 15) infantium, 16) & ſenum, 17) nam lineamen- ta 18) genarum 19) naſorum, mentorum, frontium, ar- tuum & vultuum 20) ac facierum, diverſa 21) ſunt, idcirco dignoſcimus 22) noſtras 23) ancillas, 24) no- ſtros ſervos, 25) noſtros parentes 26) noſtros fratres, 27) noſtras ſorores 28) ſoceros 29) & generos 30) Socrus, 31) & nurus, 32) imo omnes homines 33) ab aliis ancillis, ſervis, parentibus, fratribus, ſororibus, ſocribus, nuri-

nuribus, malis, nasīs, oculis, frontibus, oribus, vul-
tibus, non volo dicere 34) de dissimilitudine 35) ce-
terorum 36) membrorum 37) & artuum, imo 38) est
aliquid 39) rari 40) & notabile, *notabilis* 41) si gemi-
ni 42) sunt similes 43) sibi, *sui*, aliqua 44) parte 45)
faciei, 46).

§. 3. Uti vero, *verum* 1) *uti* 2) constat 3) cor-
pore 4) & anima 5) [item *ex corpore & anima*] sic
aldeo 6) affirmare, 7) quod differamus 8) *nos differ-*
re tantum 9) animo, 10) quantum 11) corpore. Esā-
vus & Jacobus filii Isaci & Rebeccae, erant non solum
12) fratres, sed etiam gemini, 13) attamen 14) illi
fuerunt dissimillimi, 15) nam ille 16) erat hirsutus
17) corpore 500 & amans 18) venationis 19) verum
hic, 20) *hic vero* 21) glaber 22) corpore, *corpus* 23)
& amans agriculturæ.

§. 4. Hoc discrimen 1) est non tantum 2) inter 3)
feminas & viros, puellas 4) & pueros, 5) inter juvenes
6) vicenarios 7) tricenarios, 8) & inter octogenarios,
9) nonagenarios, 10) centenarios 11) senes, 12) & de-
crepitas 13) anus, 14) sed etiam inter æquales, 15) &
ejusdem 16) sexus, 17) nam alius 18) est curiosus 19)
rerum 20) suarum, alius incuriosus, 21) alius cupidus
22) laudis 23) & gloriæ, 24) studiosus 25) liberalium,
26) artium 27), alius est fastidiosus 28) omnium lite-
rarum, 29) & imperitus 30) artium, 31) [*artibus*] ru-
dis 32) literarum, 33) *ad literas, in literis*, alius con-
tra 34) doctus 35) pilæ, 36) & trochi 37) *pilæ, pila*,
& capacior 38) vini 39) & cibi 40) quam 41) erudi-
tionis 42) it. *ad vinum*.

§. 5. Multi 1) sunt socordes 2) & improvidi 3) fu-
turoorum 4) imo 5) securi 6) discriminis, 7) *de discrimi-*
mine, etfi 8) imminuit 9) capiti 10) eorum, contra ea
11) multi sunt anxii 12) futuroorum, timidi 13) pericu-
lorum, 14) ubi est nihil 15) periculi, *periculi*: alii sunt
fidentes 16) animorum, 17) & interriti 18) mortis, 19)
præ

præcipue 20) cum sunt conscii 21) sibi nullius faci-
 noris, 22) integri 23) vitæ, 24) puri 25) sceleris, 26)
 vacui 27) culpæ, *culpa*: 28) nam vacare 29) culpa, est
 magnum 30) solatium 31) est *magno solatio*, in ca-
 lamitatibus, 32) e diverso 33) illi solent 34) esse trepi-
 di 35) rerum suarum, qui noxii 36) sunt culpæ 37) &
 affines 38) sceleris, 39) *sceleri*, conjurationis, 40) ut 41)
 statim 42) conticuerint, 43) & obmutuerint, 44) quam
 primum 45) sunt convicti 46) maleficii 47) *de & in*
maleficio, etsi erant 48) feroces 49) linguæ, 50) videas
 51) alios, qui prudentes 52) sunt rei militaris, 53) sed
 impatientes 54) laboris, 55) æstus 56) frigoris 57) pro-
 clives 58) ad otium, 59) fugientes 60) molestiarum,
 videas 61) autem alios, qui sunt patientes 62) laborum,
 assueti 63) frigoris, æstus, *frigore*, *æstu*, prompti 64) ma-
 nu, 65) lingua, 66) sed imprudentes 67) rerum ge-
 rendarum, 68) sunt dubii 69) animorum, & ambigui
 70) consiliorum, 71

§. 6. Quin 1) est 2) videre 3) a pueris, 4) qui sint
 futuri 5) diligentes 6) veritatis, 7) amantes 8) pacis,
 9) fugientes 10) litium, 11) tenaces 12) propositi 13)
 potentes 14) animi 15) parci 16) pecuniæ 17) *in pe-*
cutia, & homines frugi; 18) & qui futuri 19) sint im-
 potentes 20) animi, impotentes 21) iræ 22) amantes
 23) rixarum, 24) fugaces 25) concordiæ 26) mutabi-
 liores 27) Eurippo 28) *quam Eurippus*, qui septies 29)
 reciprocatur, 30) die 31) ac nocte; 32) largi 33)
 opum, & prodigi 34) imo profusi bonorum, 35) appe-
 tentes 36) alieni, 37) imo 38) prorsus 39) degeneres
 40) & utiles 41) nulli rei, *nulla* 94. it. *ad nullam*
rem; nonnulli 42) ita se gesserunt, 43) ut dubites, 44)
 jure, 45) num 46) sint compotes mentis: 47) multi
 plane 48) sunt impotes mentis, 49) etsi pater & mater
 fuerunt cati, 50

§. 7. Hinc, 1) fors 2) & fortuna hominum est di-
 versa, 3) nam dicitur, 4) scite, 5) quisque 6) est fa-
 bec

ber 7) fortunæ 8) suæ alii sunt divites 9) agrorum, 10) pecoris, 11) nummorum, 12) agris, nummis, pecore, alii egeni 13) omnium rerum, rebus; cum quivissent 14) valere 15) a pecuniâ: alii sunt nudi 16) vestium 17) vestibus, exules 18) & extorres patriæ 19) patria, expertes famæ 20) & fortunæ, fama, extortes 21) hereditatis 22) 488. cum 23) potuissent 24) consortes 25) esse patrimonii 26) multi non sunt iidem 27) cum sunt facti 28) ditiores 29) divitiores nummorum nummis, qui fuerant, cum essent pauperes, 30) bonorum bonis 31) sed sunt toti 32) diversi 33) a se ipsis: attamen 34) sæpe accidit 35) sæpe tamen accidit, ut illi, 36) premantur 37) a fortuna 38) qui sunt instructi 39) doctrina, a doctrina 40) & fecerunt 41) nihil alienum 42) dignitatis, 43) dignitati, a dignitate. sed illi debent, nihilominus 44) contenti 45) esse forte 46) sua, & ferre facile 47) injurias fortunæ, 48) & boni consulere 49) omne, quicquid evenit 50) iis; si vacui 51) sunt culpa, 52) culpar; & tales possunt esse beati, 53) non enim est alius 54) beatus, bono 55) 506 scil. *excepto*.

§. 8. Testes 1) & exempla 2) non sunt opus, 3) *non est opus testibus & exemplis ad probandum* 4) diversitatem 5) studiorum, 6) & possem supersedere 7) labore 8) labori producendi 9) testes, tamen non erit molestum 10) audire 11) quosdam: testor 12) te o Numa; Marsia, Anchise, & te Ænea, fate 13) Anchise Anchisa 86! testor vos etiam Arbiter, Plaute, Terenti, Cai, Vultei, & quotquot 14) unquam 15) vixerunt! 16) tu Delie 17) vates, 18) suffragaberis 19) mihi, Te Cicero appellatione 20) princeps 21) eloquentiæ, 22) *qui es appellatus parens eloquentiæ* juvit 23) eloquentia; te Socrates *Socrate*, oblectavit 24) philosophia 25) tu Diogenes Laertic, 26) scripsisti 27) vitas 28) philosophorum 29) tu Pari, 30) fili 31) filie Priami, coluisti 32) justitiam, 33) ideo 34) Deæ 35) constituerunt 36) te arbitrum, 37) *arbiter es constitutus a Deabus!* Tu Sappho

pho panxisti 38) versus, 39) tu Aetia 40) inventor 41) Astronomiæ, 42) tu Melampu 43) præclarissime 44) medicorum 45) *inter medicos, ex medicis*, intellexisti 46) voces 47) avium, 48) & querelas 49) animalium, 50) & novisti 51) *novisti vim* 52) herbarum 53) tu Amphion movisti 54) saxa 55) chely 56) tua. tu Orpheu 57) tu inhibuisti 58) cursum 59) annum, 60) lyra 61).

§. 9 Atque tot & tam diversa 1) studia 2) non sunt damnosa 3) quatenus 4) *in quantum* 5) absunt 6) a vicio 7) uti non est) perniciosum, 7) tellurem 8) non esse eandem: 9) nam alia aptior 10) est viti, 11) alia magis idonea, 12) *idoneior* farri, 13) alia est sterilis frugum 14) *frugibus* 15) sed fecunda 16) auri 17) argenti 18) & aliorum metallorum, 19) *quero* cet. alia profert umbrosam 21) fagum, 22) arduam 23) populum: 24) alia gignit 25) durum 26) acer, 27) alia suber, 28) quod suppeditat 29) nobis cortices subereos 30) occludendis 31) ampullis 32) alia profert 33) proceras 34) quercus 35) *quercos*, robora 36) & ilices 37) duras, celsas 38) pinus *pinos* 39) & abietes, 40) alia ferax 41) mollis 42) & lenti 43) *stilleris*, 44) alia fertilis 45) acutorum 46) dumorum. 47) sed potius 48) varia 49) studia 50) sunt utilia 51) nam ex 52) his diversis studiis, tot 53) artifices, 54) & opifices 55) orti 56) sunt, nec incredibile, 57) plures 58) esse orituros 59) inter eos, qui jam sunt nati, 60) aut adhuc sunt nascituri, *nascendi*. O Deus optime, maxime, 61) it. *Dee*. tu bene consulisti 62) humano 63) generi, 64) cum indidisti 65) hominibus tam diversa 66) studia. 67) *studia indita sunt*: næ absque 68) eo, eguissimus, indiguissimus, 69) multis rebus, *rerum, res* quibus *quarum, quas* caruissimus, 70) non sine 71) magno 72) incommodo 73)

§. 10. Propter hanc 1) propensionem, 2) arator 3) junxit 4) hoves 5) aratro, 6) rexit 7) aratrum buri 8) *bura*, proscidit 9) terram acuto 10) vomere, 11) sparsit 12) semen, 13) messuit 14) maturas 15) fruges 17)

excuslit 18) grana ex spicis 19) péricca, & purgavit 20) ab ácere 21) seplit 22) agros 23) virgea 24) sepe 25) aut viva 26) sepe: 27) semper quoque fabri lignarii, 28) exstiterunt 29) qui ceciderunt *succiderunt* 30) proce-
ras 31) arbores 32) diffiderunt 33) cuneo, 34) aut fer-
ra 35) dissecuerunt 36) crassos 37) stipites, 38) quadra-
tas 39) trabes 40) & refecerunt 41) vetera 42) ædifi-
cia, 43) fulserunt 44) columnis, 45) quæ ruisſent 46) aut adhuc ruituræ essent, *corruturæ*; fabricarunt 47) domos 48) aptas 49) habitationi, 50) ad 51) amusim, 52) & canonem 53) *na*, uti architectus *architecton* 54) delin-
cavit, 55) fabri murarii 56) struxerunt 57) muros 58) ex cocto 59) latere, 60) & junxerunt 61) novo rude-
re. 62) illiverunt 63) *illeverunt illinerunt* calce. mace-
rata: 64) tegularii 65) texerunt 66) domos, *domus*, 67) cocta 68) imbrice 69

§. 11. Fabri ferrarii 1) cuderunt 2) super 3) ferrea-
am 4) incudem 5) *incude*, curvos 6) ligones 7) ad pa-
stinandum 8) vineas 9) it. *pastinandas vineas*, ferreos
harpagónes 10) quibus olim corripuerunt 11) naves
12) in prælio navali, 13) climaces ferreos, fereas cla-
ves, 14) ferreos cardines, 15) cultros 16) ex optimo 17) chalybe, 18) & alia ferramenta: 19) sufflaverunt 20) ignem 21) folle, 22) quem Anacharsis invenit, 23) *quæ inventus est ab Anacharsis philosopho*. Cotiarii 24) acue-
runt 25) obtusas 26) forpices, 27) & forfices, 28) & alia heberia 29) instrumenta, 30) in dura 31) cote. 32) nec arcularii 33) defuerunt, 34) qui confecerunt 35) commodos 36) abacos 37) *ábaces*, ligneas 38) sub-
scudes 39) ad coassandos 40) asseres, 41) varias 42) striges, 43) in columnis: 44) carpentarii, 45) qui fabri-
carunt carros 46) & currus 47) rotas 48) & novos 49) axes, 50) restio 51) torsit 52) cannábinum 53) *nam fu-
nem* 54) restim cannabinam, *restem*, crassum 55) ruden-
tem 56) *crassam*: viétor 57) viévit 58) dolia, 59) & cin-
xit

xit 60] vasa 61] circulis, 62] & adegit 63] eos li-
gnea rude 64] *tudite ligneo:*

§. 12. Ex hoc instinctu 1] vindemiator 2] *tutudit*
3] uvas 4] clava, 5] in cupa, 6] & expressit 7] *fuc-*
cum, 8] *bibliopegus* 9] *compegit* 10] *libros* 11] *librè*
sunt compacti a bibliopego. infector 12] *tinxit* 13] *pan-*
num, 14] *purpureo,* 15] *colore* 16] *florido* 17] *aut au-*
stero. 18. *pannus tinctus est ab infectore.* pictor 19] *pin-*
xit 20] *raras,* 21] *icones,* 22] *icones raræ pictæ sunt a*
pictore. Sculptor 23] *sculpsit* 24] *statuas* 25] *statuæ*
sculptæ sunt: scalptor 26] *scalpsit* 27] *a scalptore scal-*
ptum est in cupro: 28] *linteo* 29] *texuit* 30] *linteum,* 31]
linteum textum est a linteone: pollinctor 32] *pollin-*
xit 33] *cadavera:* 34] *cadavera pollincta sunt a pollin-*
ctore. Metallicus 35] *effodit* 36] & *eruit* 37] *metal-*
lum ex fodinis 38] *metallum effossum est & erutum.* far-
tor 39] *farit* 40] *vestes* 41] & *eluit* 42] *maculas.* 43]
vestes sunt factæ a sartore, & macula eluæ: sutor 44
consuit 45] *calceos,* 46] *calcei consuti sunt.* coquus 47]
coxit 48] *cibos,* 49] & *condiuit* 50] *aromatibus, atis*
51] cibi sunt cocti & conditi. *frixit* alios 52] *in ferrea*
aut fictili 53] *sartagine* 54] *alii sunt frixi.* *aut corruiit*
55] in craticula. 56] *tofti sunt,* & *affixit* 57] *carnem*
verubus. 58] *Caro affixa est verubus.* *fartores* 59] *farie-*
runt 60] *farcimina* 61] *farcimina facta sunt.* a.

§. 13. Molitor 1] *moluit* 2] *frumentum* 3] *frumen-*
zum molitum est: olim 4] *vero pistor* 5] *pinsuit* 6] *ador,*
7] far est pinsitum, pinsum, pistum, aut frenduit, 8]
frendit, far freffum est, lapide 9] & *crevit* 10] *farinam*
11] a suo furfure 12] *cribro.* 13] *farina creta est.* *postea*
subegit 14] *farinam, farina subacta est,* *finxit* 15] *panes,*
16] panes ficti sunt, & coxit 17] *in candente ti* 18] *fur-*
no 19] *cocti sunt.* *quasillarius* 20] *deglupsit a saligna* β
virgulta γ *deglupta sunt,* *ex quibus texuit* 21] *cor-*
bes messorias rios 22] & *vannos pabulatorias* 23] *cor-*
bes messorie & vanni pabulatorie textæ sunt, quibus

servi 24] vannunt 25] avenam: 26] alii fecerunt taros,
 27] & denfos, 28] pectines 29] quibus pexuimus 30]
ximus crines 31] nostros, *crines pexi & pectiti, & lendes de-*
pexa sunt. & depexuimus 32] lendes vivas cum pedicu-
 lis. alii fuerunt cursores 34] & præcucurrerunt, *præcur-*
rerunt dominos 36] suos, 38] alii fuerunt cantores, 37]
 & præcinuerunt, 38] *ab aliis præcentum* est, & tota
 ecclesia 39] recinuit: 40] alii fuerunt etiam psalteria
 41] qui psallerunt, 42] in psalterio: 43] citharædi 44]
 cecinerunt 45] cithara, 46] alii aliud fecerunt, omnes
 47] tamen contulerunt 48] operam 49] suam, in com-
 mune, 50] *opera collata est ab* 51

§. 14. Plerique 1] prodiderunt 2] etiam ingenium
 3] suum sermonibus, 4] dum quisque 5] amat 6] loqui
 7] de eo, quod tractat. 8] Venator 9] loquitur de ca-
 ne 10] suo, *sua* tam celeri, 11] ut anteverterit 12] ce-
 lerrimas, *celerissimas* 45] feras 13] & *feris*, sive sit celer
 lepus, 14] aut celeris cerva, 15] sive aliud celere ani-
 mal. 16] quod tetenderit, 17] castes 18] apro 19] *castes*
tensi sint, quot pavidos 20] lepores, quot timidos 21]
 damas 22] timidas confixerit. 23] *lepores pavidos confixi*
sint. quanto 24] discrimine 25] confecerit 26] *savam*
 27] tigrim 28] *tigridem, da,* maculosum 29] *maculo-*
sam, lyncem 30] villosum ursum, 31] qui linxit, 32] mel
 33] quomodo lamberit, 34] & scaberit 35] vulnus. 36]
 sermo aucupum 37] est de volucre, 38] aucupio, 39]
 quando 40] captura 41] turturum, 42] vulturum, 43]
 accipitrum. 44] delicatorum *tarum,* 45] perdi-
 eum 46] jonicorum 47] attagenum 48] & aliarum
 volucrum, *volucrum,* 49] quæ migrant 50] solum. 51]
 ubi 52] tetenderit 53] rete 54] suum *retem suam* tecto
 55] amite, 56] *ubi rete tensum, tentum sit:* quomodo
 illexerit 57] per illiæes 58] & escam 59] & ceperit 60]
 turdos 61] & alias alites, *alios: alites illectæ sint & cap-*
te: piscatores 62] narrant 63] de ingenio 64] pisci-
 um, 65] qui pisces capiantur 66] die, 67] qui nocte, 68]
 qui

qui die, qui noctu, it: per diem, & per noctem, de die, & de nocte, quot delphines 69| *delphinos*, quantos acipenseris, 70| quantos acos 71| ceperit. Narrat etiam de reti, *rete*, 72| quod in mari *mare* non duret 73| nisi ex cannabi 74| *cannabe* factum sit.

§. 15. Olitor 1| laudat 2| raritatem 3| florum 4| fuorum, odorem 5| *rosmarini* 6| *rorismarini*, rosarum, 7| quod in roseto 8| fragrent, 9| ex quibus floribus seruerit 10| sertum, 11| quibus areis 12| feverit, 13| suos siferes, 14| *sifer suum*, ciceres suos, 15| *cicer suum*. atriplex 16| *fativum*, *atriplicem fativam*, rumicem, 17| oxalim acetosam. 18| Laudat usum 19| tenerorum 20| caulium, 21| prædicat 22| utilitatem 23| cytisi 24| tam fativæ, quam suæ spontis, 25| quod ejus frutex 26| sit bonus, 27| ovibus, 28| capris 29| & apibus. 30| Ostendit 31| etiam cappares 32| suas, *cappar suum*. Mox transfert sermonem, 33| in seminarium, 34| & narrat quibus stirpibus 35| infeverit 36| furculos, 37| qui inoleverint, 38| quæ mali, 39| quæ piri 40| protulerint 41| præcocia 42| poma 43| *poma prolata sint*, quod decerpserit 44| maturrima 45| maturissima poma, & legerit 46| caduca; 47| quando gelavit 48| vere 49| *in vere* narrat, quod timuerit, 50| *metuerit* gelu 51| malis citreis, 52| aurantiis, 53| lauro, laurui, 54| fico ficui, 55| postquam fronderunt, 56| quia aliosæ 57| sunt, quod amygdala *amygdalus* 58| protulerit multa amygdala 59| *amygdalus*. Tum queritur, 60| quod ventus 61| evellerit 62| humo 63| *ab humo* arbores faturas 64| pomis, *pomorum*, *arbores evulsæ sint* a vento. Quod foderit depressos, *fas* scrobes 67| *scrobes fossi*, *fossæ*, & depanxerit 68| arbusculas 69| *arbusculæ depactæ sint*, ac fixerit 70| propagines 71| vitium, 72| *propagines sint fixæ* in locum 73| earum, quæ exaruerunt. 74|

§. 16. Quando arator 1) est domi 2) suæ) aut alienæ 3) aut ruri, rure 4) sive rure domum, aut domo tendit 5) rus,) loquitur 6) de rebus rusticis 7) de bovili,

vili, 8) equili, 9) ovili, 10) præsepi,) de bobus 11) *bu-*
bus maxime egregiis 12) ad opus. 13) De equis 14)
 & equabus 15) *equis*; asinis, 16) asinabus *asinis*, mulis
 17) mulabus 18) *mulis*. De semente 19) *sementi*) tum
 de jugeris, 20) *jugeribus*) quantura 21) frumenti 22)
 messuerit, 23) *frumentum messum sit*,) quot mergites
 24) condiderit 25) in horreo, 26) *mergites condita sint*,
 quomodo corpus manaverit 27) sudore. 28) Mox 29]
 queritur 30). de damnis 31] murium, 32) glirium, 33)
 limacum, 34) quod noxii 35) glires & mures arroserint
 35) & adederint 36) frumentum in granario 37) *fru-*
mentum arrosam & adesum sit, tardus 38) limax
 segetem 39) depastus 40) sit,) spissa 41) grando 42)
 straverit 43) eam,) aut hiems 44] noxia 45) fuerit,
 propter raritatem 46) nivium; 47) quod non messurus 48
 48) sit,) uti sementim 49) *tem fecit*, 50) Mox queritur
 tantum interire 51] in re familiari 52) quantum 53)
 redit, 54) ut vix possit pendere 55) annum 56) cã-
 nonem *na* 57) mox latatur re familiari, *rem*, & *rei fa-*
miliaris, 58) cum porca 59) peperit 60) multos por-
 cellos 61) *multi porcelli parti sunt a porca*, si nefren-
 des 62) opimata 62) sunt quernea glande, 63) si vituli
 64] agni 65) bene responderunt, 66) quos submisit, 67)
qui submissi sunt. Cum multa examina 68) apum 69)
apium reposuit 70] in alveari, 71] *examina sunt repo-*
sita, & quæ alia ejus generis 72]

§. 17. Opilio 1] ferit sermones 2] de ovibus, 3]
 quando rotonderit 4) eas,] *ea sint. ronse*, ubi paverit
 5) oves,] *oves pasta sint*. ut verveces 6] pinguefacti 7]
 sint, quando admiserit 8] arietes 9] ovibus, tum com-
 memorat, 10] quomodo defenderit 11] oves a lupis,
 12] *oves defensione sint*, item defenderit lupos ovibus,
 quod lupus discernerit 13] opimum *vervecem*, 14] *ver-*
vex discerpzus sit, quod eripuerit 15] & exculpserit
 16) prædam 17] leoni esurienti 18] *leone esuriente*.
 Nautæ 19] exponunt 20] pericula 21] *systium*, 22]
 quas

quas sunt prætervecti, 23] & nominant naves, quæ si-
 derunt, 24] & mersæ 25 sunt,] alius mirabundus 26]
 commemorat 27] gravitatem 28] tempestatum, 29] *tem-
 pestatum*, quas nemo 30] prævidit, 31] prospexit,] *quæ à
 nemine prævisæ, & prospectæ sunt*, de stridore 32] ru-
 dentium, 33] *rudentum*, de sævo 34] turbine 35] quo
 malus 36] fractus 37] est, de fluctibus, 38] qui fe-
 riebant 39] puppim, 40] *puppem*, & opprefferunt 41]
 totam navem, *navim*. Tum narrat de flaminibus, 42]
 quod flamina fuerint mox secunda, 43] mox contraria,
 44] de sævo 45] Borea 46 f. Aquilone, de sicco, 47]
 Euro, 48] de humido 49] Austro, 50] f. Noto, de
 pluvio 51] Zephyro. 52] Ornithiæ 53] & Etesiæ 54]
 non sunt intacti 55] illis. Remiges 56] narrant de sua
 triremi 57] qua distributi 58] sint per transtra 59] cur-
 sitarint 60] per foros, 61] expanderint 62] vela, 63]
vela expansa, expassa sunt, & velis passis 64] *passis vecti*
 65] sint, mox remis 66] propulerint 67] triremim, ob-
 secuti 68] sint ventis, 69] mox legerint 70] raserint
 littus, *littus lectum, rasum sit*, mox appulerint 71]
 ad continentem, 72] triremis sit appulsa, donec 73]
 tempestas 74] desæviit, 75] quomodo Gubernator 76]
 rexit 77] clavum, 78] ne alliserit 79] navem ad sco-
 pulos, 80] *navis allisa sit*, nec inciderit 81] in cha-
 rymbdim, 82] *din* ac scyllam, 83] aut rapidum 84] vor-
 ticem, 85] sed collocavit 86] navem salvam 87] in por-
 tubus, 88] *portibus*.

§. 18. Miles 1] facit mentionem 2] vulnerum, 3]
de vulneribus, quæ accepit 4] manu dextera 5] *dextra*
dextima, sinistra 6] *sinistima*, fronte, *sincipite* 7] *occi-
 pite* 8] *occipitio, sinciput, occiput*, & adverso 9] cor-
 pore, *adversum corpus*, aut averso 10] cum dimicavit,
dimicuit, 11] in primori 12] *primore* acie, 13] cum con-
 scendit 14] *mœnia* 15] *scalis*, 16] postquam 17] tuba
 18] clauxit. 19] ostentat 20] obductas 21] cicatrices,
 22] quot stipendia meruerit, 23] *meritas sit*, quoties
 24]

24/ periclitatus 25/ sit vita 26/ *de vita*, quantum 27/ malorum 28/ pertulerit 29/ perpeffus fit, sub dio 30/ pernoctaverit, 31/ in duro 32/ cespite 33/ cubuerit, 34/ sine ullo gaufape 35/ ulla gaufapi, gaufapa & stramine 36/ frixerit 37/ & alferit 38/ ut tremuerit 39/ roto corpore & omnibus artubus 40/ corpus, & artus, & rapo, 41/ rapa ac varia radice 42/ victitarit, multos dies, *multis diebus*, & restinxerit 44/ siim 45/ aqua turbida: 46/ gloriatur 47/ etiam virtute 48/ sua. *in it. de virtute sua*, ut torlerit 49/ bipennem 50/ bipennem in hostes, *bipennis torta fit*, quot dissecuerit 51/ *hostes dissecti sint*, acinace 52/ suo, a summo vertice 53/ aut confoderit 54/ cuspide 55/ sua s. mucrone suo, aut pugione 56/ suo *confossi sint*, quo pacto 57/ adjecerit 58/ tela 59 in hostem tenis 60/ arcubus, 61/ aut exploferit 62/ bombardas 63, *bombarda explosa sint*, & confixerit 64/ globis, 65/ hostes confixi sint, prostraverit 66/ humi, *strati sint humi, in humum*, spoliaverit 67/ exsanguis 68/ & exanimis 69/ *exanimos*, pariter ac a semianimes 70/ *semianimos*, & prostratos 71/ humi, *in humum*.

§. 19. Dux 1/ etiam meminit 2/ cladium, 3/ *cladium, de cladibus*, quas edidit 4/ per 5/ hostem. Quoties aperto Marte 6/ conseruerit manus 7/ cum hoste, quod caverit 8/ suo capiti ferrea casside, 8/ *cassida*, & pectori 9/ aeneo 10/ thorace. 11/ Quomodo duxerit 12, copias 13/ suas per avia 14/ saltuum, 15/ *per avios saltus*, trans 16/ ardua 17/ montium, 18/ *trans arduos montes*, circummiserit 19/ equites 20, circum 21/ montem luna pernocte, 22, exhortatus 23/ sit militem pauca 24/ pro tempore, 25/ oppresserit 26/ hostem incautum, 27/ sustulerit 28/ clamorem, 29/ eques concitarit 31/ equos 32/ in hostem calcari 33/ suo, expavesecerit 34/ equitatum, ut vix 35/ potueriat exuere 36/ equis capistros 37/ *capistra*, & induere 38/ frenos 39/ *frena* & capessiverint 40/ fugam 41/ nudis 42/ equis,

equis, deseruerint 43/ peditatum, 44/ ut conciderit
 45, plus 46/ tertia parte peditum 47/ *hostes sint con-*
cisi, ut temperarit 48/ superatis 49/ *hostibus tempe-*
ratum sit, qui se dediderunt, 50/ ut caeso duci 51/ detra-
 xerit 52/ opima spolia 53/ diripuerit 54/ ditia 55/ ca-
 stra 56/ *castra direpta sint*, circumtulerit 57/ arma vi-
 tricia, 58/ *arma circumlata sint*, compleverit 59/
 omnia pavore, 60/ *omnia sint completa pavore*, libe-
 raverit 61/ patriam 62/ interitu 63/ *ab interitu*, & dem-
 ferit 64/ civibus 65/ omnem metum 66/ obsidionis,
 67/ *metus demtus sit*. Mox narrat quod obsederit 68/
 munitas 69/ urbes, 70/ *urbes obsessae sint* a se, agges-
 serit 71, aggeres, *aggeri sint*, quassarit 73/ mœnia 74/
 ariete, 75/ *mœnia sint quassata*, poposcerit 76/ obsi-
 des, 77, potitus 78/ sit urbe, *urbem*, *urbis*, sub 79/
 ditionem 80/ suam redegerit 81/ *urbem, urbs redacta*
sit sub ditionem, & everterit 82/ eam, *ea sit everta*,
 aut imposuerit 83/ praesidium 74/ *urbi, praesidium sit*
impositum.

§. 20. Mox narrat, quod expugnatio 1/ *urbis steterit*
 2/ multo sanguine, 3/ *expugnationem stetisse*, *it. expu-*
gnare urbem stetisse multo sanguine, quot amiserit 4/
 & desideraverit de primanis, 5/ secundanis, 6 *it. de*
militibus primae secundae legionis, quot amissi & desi-
derati sint, quod suppleverit 7/ *supplerit* legiones 8/
 accensis, 9/ *legiones suppletæ sint*, quod iudex belli-
 cus 10/ voce praeverit 11, sacramentum 12/ tyronibus
 13/ *tyrones*, ineunte vere 14/ exercuerit 15/ copias, 16/
 & praestruxerit 17/ marti 18/ & exeunte vere 19/ *recen-*
suerit 20/ quod loco idoneo 21/ fixerit, 22/ posuerit
 castra, 23/ *castra fixa, posita sint*, incurtaverit 24/ ho-
 sticum agrum, 25/ *ager incurtatus sit*, statione hostili
 27/ tenuis 26/ imo castris, *castrorum tenuis*, usque castra
 it. usque ad castra omnia diripuerit 27/ pone 28/ castra,
 ceparit 29/ captivos 30/ *captivi capti sint*, imperaverit.
 31/ *jusserit tributum*, 32/ ac pabulum 33/ *civi* 34/ *rusti-*
 co

co, 35 pabulum imperatum sit civi, propius 36/ hosti
hostem moverit 37 interclusit 38/ commeatum 39/ hosti,
commeatus sit interclusus hosti. It. interclusit hostem
commeatu, hostis interclusus sit commeatu. prope 40/
 annum 41/ *annim* confederit, 42/ arcuerit 43/ hostem
 transitu, 44/ prohibuerit transitum hosti, hostem tran-
 situ. Audito, 45/ hostem adversus 46/ se tendere, 47/
it. audiens, audiente se, quod duplicaverit 48/ stationes
 49/ duplicarit. Cum nuntiarerur 50 hostis adventare,
 51/ hostem adventare, trajectum 52/ copias, *ad traji-*
ciendum, trajiciendas copias, trajiciendi causa. Tandem
 & quod devicerit 53/ hostes, *hostes devicti sint,* pactus
 sit, 54/ inducias 55/ mensis 56/ unius, plurium, 57/
 quibus legibus 58/ pacem dederit 59/ *pax data sit*
hosti.

§. 21. Discipuli 1/ in scholis 2/ garrunt 3/ quo-
 que de rebus scholasticis, 4/ quæ in classe 4/ sua gesta 5/
 sint, quo ordine 6/ sint collocati 7/ in proximo 8/ cer-
 tamine, 9/ sæpe 10/ coram 11/ Ludimagistro, 12/ cum
 circumspexit, 13/ & avertit 14/ oculos 15/ alio, 16/
 nunc de papyro 17/ ubi 18/ & quanti 19/ *quanto opti-*
ma 20/ papyrus venalis 21 sit, quod prisca 22/ eam ex
 hibito 24 ægyptiaca 23 eo, contexuerint 25, *contexta sit.*
 Quanti scalprum 26/ steterit 27/ s. constiterit, *quanto.*
 Quis condiscipulorum 28, *ex condiscipulis* sit peritissi-
 mus 29/ aptandi 30/ & acuendi 31/ calamos, 32/
aptandorum calamorum. Nunc de suo hospite, 33/
 & sua hospite. 34/ Nunc de sodali 35/ *sodale* quod di-
 gressus 36/ sit, & divulsus 37/ sit, ac reliquerit 38/ ma-
 gnum desiderium 39, sui. Nunc Ludimagistrum dele-
 visse 40/ & expunxisse 41/ degenerem 42/ albo 43/
 studiosorum, quia respuit, 44/ & deslavit 45/ omnes
 admonitiones 46/ emanerit 47/ sæpe, & abfuerit ex
 clasibus, strepuerit 48/ inter 49/ docendum, 50/
 quotidie 51/ facesiverit 52/ molestias, 53/ clam Præ-
 ceptore 54/ *Præceptorem,* opposuerit 55/ pignori li-
 bros

bros aut venum dederit 57/ illuserit & insultaverit 58/
 prætereuntes, 59/ *prætereuntibus*, lacesiverit 60/ sodales
 conviciis 61/ inceserit lapidibus, 63/ impegit, infli-
 xerit 64/ alapas 65/ semper ferociverit 66/ instar 67/
 equi indomiti, & intraçtati. 68/ Narrant quod iratus
 fit, 69/ succensuerit aliis, qui non auscultaverunt 70/
 Magistrum, *pro*, non attenderunt 71/ explicationi, 72/
 riserunt 73 inter 74/ precandum 75/ *preces*. Confabulati
 sunt 76/ cum confessoribus, 77/ quomodo corripuerit 78/
 eos, *correpti sint ab eo* & vapularint præsentibus 79/ om-
 nibus, *præsentibus omnibus, in præsentia omnium*, & accu-
 sarit 80, negligentiam 81/ eorum, quod graviter investus
 fit 82/ in alios, qui eum onerarunt mendaciis, 83/ *a*
quibus oneratus est mendaciis, quod animadverterit 84/
 scipione 85/ suo in lascivos, 86/ *quod animadversum sit*
scipione in lascivos, & coërcuerit, 87/ compescuerit
 lasciviam 88/ verberare, 89/ *lascivia sit, coërcita*, quomo-
 do minatus 90/ sit omnibus, quod coerciturus 91/ sit
 eos 92/ verberibus 93/ relegatione, *se coërciturum esse*
eos, fore ut coërcat, eos à se coërcitum iri, coërcen-
dos esse, si perrexerint 94/ abutis. deuti 95/ bonitatem
 96/ suam, *bonitate*.

§. 22. Contra, 1 quibus laudibus extulerit 3/ alios,
laudibus elati sint, qui sunt bonæ 4/ indolis 5/ *gene-*
rosa indole, boni indole, qui abhorruerunt 6/ ab omni
 petulantia 7/ *petulantiam*, qui experrecti 8/ sunt sum-
 mo mane, 9/ surrexerunt 10/ ante 11/ lucem, 12/ eli-
 cuerunt 13/ ignem 14/ *ignis elicitus est, ex acuto, acuta*
 15/ silice 16/ incenderunt 17, candelam, 18/ repetitive-
 runt 19/ per semihoram, 20/ sesquihoram, 21/ quæ præ-
 didicerunt 22/ vespere, 23/ vespera, vesperi. Edidice-
 runt 24/ ad verbum Præcepta 25/ Grammaticæ, *ces*, 26/
 Logicæ, *ces*, 27/ Rhetoricæ, *ces* 28/ pertractarunt. 29/
 Locos Rhetoricos 30/ qui agunt 31/ de inventionem 32/
 & Schemata 33/ Rhetorica, Schemas Rhetoricas, quæ
 inserviunt 34/ exornando 35/ orationem 36/ exornandæ
ora-

orationi, imitati sunt 37/ Periodos 39/ Ciceronianas 38/
 ad 40/ præscriptam 41/ methodum 42/ excerpterunt 43/
 ornatas 44/ phrasas 45/ phrasas excerptæ sunt & digesse-
 runt 46/ eas ordine suo, 47/ *digestæ sunt*, 48, impleverunt
 pugillares 49/ suos, pugillaria observationibus 50/ quæ
 verba obsoleverint 51/ obsoleta sint, quomodo Dialectus
 52/ *Attica* 53/ diversa sit 54/ a Dialecto *Jonica*, 55/ *Aeolica*,
 56/ *Dorica*, 57/ quæ sint propria 58/ quæ impropria 59/
 diphthongi 60/ quæ sit virtus 61/ epous, 62, quod epos
 Virgilii sit elegantissimum 63/ *præclarissimum* omnium
 inter omnia ex omnibus, post 64/ Homerum, qui ultro
 65/ verterunt germanice 66/ & transtulerunt 67/ in
 Linguam Germanicam 68/ partes elegantiores *Ænei-*
dis *Æneidos*, 69/ Fabulas 70/ *Metamorphosis*, *ios*, *eos*, 71/
 comprehenderunt 72/ *comprehendere*. Qui non minus
 73/ assidue 74/ versarunt 75/ *Biblia* 76/ illum sacrum
 77/ Codicem, 78/ *assidue versati sunt in Bibliis*, *illo*
sacro Codice, & ex Libro *Genesis*, *ios*, *eos*, 79/ ceteris-
 que 80/ annotarunt, 81/ quæ de Adam 82/ Abraham,
 Mose, Saul, David, aliisque explicita *explicata* 83/
 sunt de *Ada*, *Adamo*, *Abraba*, *Abrahamo*, *Saulo*,
Davide, qui nusquam 84/ abierunt 85/ Præceptoribus
 insciis & imprudentibus, 86/ *imprudente*, *absuerunt*
 87/ nec ingratis 88/ Præceptorum, invitis Præceptoribus,
 quibus, *queis*, dies nullus, *nulla sine linea*, abivit,
abiit 89/ imo ne una quidem hora 90/ *dici*, *dies*, *die*.
 Quod tales proposuerit 91/ aliis exemplo 92/ imitan-
 tandos, 93/ quod hortatus 94/ sit alios ad æmulandum
 95/ illos.

§. 23. Non tantum vero ex propensione 1/ animi,
 2/ multi incubuerunt 3/ in, ad literas, *literis*, sed etiam
 alius secutus est 4/ aliud 5/ genus 6/ studiorum, atque
 sermones eorum sapuerunt 7/ disciplinas, 8/ quibus,
quas studuerunt, 9/ alios iuvit 10/ studium antiqui-
 tatis, 11/ qui eruerunt 12/ res, quæ fere fuerunt obru-
 tæ 13/ verustate, 14/ oblitteratæ, illi ostenderunt 15/
 triste

triste 16] esse & non lætum, 17) quia fuit signum 18)
 cætorum 19) in acie: 20] Romam conditam 21) esse a
 Romulo. *Romulum condidisse Romam*, & nomen indi-
 tum esse ab eo, & fuisse augurio 22) superiorem 23]
 Fratre Remo, cum vidit duodecim 24] vultures 25]
 in Collatino, 26] colle, 27) quia incertum 27] erat,
 uter 28] eorum, *ex illis* esset major natu. 29] & uter
 minor natu, 30) quod Frater Remus ab eo cæsus sit 31)
 per Celerem præfectum 32) Fratrem Remum cæsum,
 enectum, enecatam, quod Romulus ceciderit, enecuerit,
enecaverit Remum, propter violationem 33] mœnium,
 34) dum per contemptum 36) transiit, *transiit* 37)
 mœnia, quæ circumdedit urbi 38] *quibus circumdedit*
urbem: quod Consul 39) sederit 40) sella curuli 41]
Consulem sedisse, quod duodecim 42) lictores 43] præ-
 tulerint 44] ipsi totidem 45] fasces 46] virgarum 47]
 cum securi 48) *fasces prælati sint*. Agunt 49) de
 Duumviris 50] Triumviris 51] Decemviris 52] de po-
 restate 53] & munere 54) Duumvirorum *Duumvirum*.
 Triumvirorum, Decemvirorum: hi creati 55) legibus
 56) petendis 57] Athenis 58] ex Græcia; de tribubus 59,
 in quas Roma descripta fuit 60) a Romulo, *Romulus*
descripsit Romam. De Tribunis Plebis 62) *plebei*, quod
 minuerint 63] auctoritatem 64] Senatûs 65) *Senatus*,
auctoritas imminuta sit: De Senatusconsultis 66] *Se-*
natusconsultis & plebiscitis 67] *scitis plebis*, quod Se-
 natus, injussu plebis *plebei* non temere sciverit leges,
 aut Senatus consulta, *leges & Senatus consulta non te-*
mere scita 839] *scita sint*: de ædili, & e 69) quod cura 70),
 publicarum 71) ædium 72) porticum 73) publicarum
 ipsi delata 74] sit. De feciale 75) quo ritu 76) per-
 cussit, *icerit, ferivet fœdera*, 77) *fœdera percussa, icta*
sint. De legione 78) quod complexa sit 79) quatuor
 80) *quattuor*-millia 81) peditum, 82] *quater mille pe-*
dites, interdum 83] quinque 84) millia peditum, *quin-*
quies 85] *mille pedites*, imo sex 86) millia peditum,
sexies

B

sexies

sexies 86] mille pedites, prater trecentos 87) equites, ter centum 87) equites; contra in phalange 90) Macedonia 89) erant octo 91) millia virorum, virum 803, octies 91] mille viri.

§. 24. Aiunt de chlamide 1) qua Imperator 2] Induperator 302] se amicitur, amixit, 3] qua amictus fuit, de balteo, 4] quem quod gestarunt 5) olim, pro 6) quo hodie 7) cingulus, lum 8] receptus, tum, 9] quo accinxerunt 10] ensen 11) suum lateri 12] sinistro, 13, latus sinistrum accingitur ensi 827] quo pacto 14, quondam instruxerint 15) aciem 16] acies sit instructa, commiserint 17) pugnam 18) pugna sit commissa, clauserint 19) urbes operibus 20) urbes clausa sint, admoverint 21] turrim 22) ligneam 23) turrem mce- nibus, 24] longa) 25) trabe 26) praefixa 27) capite 29) ferreo 28] arietis, 30) labefecerint 31] muros 32] muri labefacti sint, & patefecerint 33] urbes ruina 34) urbes patefactae sint: de ludis 35) & agonibus 36, quos instituerint, 37) qui instituti sint, de pari 38) gla- diatorum 39) quo ritu composuerint 40] eos & com- miserint 41] compositi, composti 804) & commissi sint, de rude 42) quam donabant 43] pugili 44] quae dona- batur pugili, qua pugilem donabant, qua donabatur pu- gil, in 45) signum 46) missionis, 47) qui saepius 48) su- perior 49) fuisset pare 50) suo. 127) De batuatoribus 51] qui rudibus batuerint 52] in batualibus: 53] de veste 54] qua impuberes 55) induiti 56, fuerunt, quae induta fuit impuberibus: de toga virili 57, qua puberes 58) vestiti 59) fuerunt, de diademate 59, regio 60) & diadema regia & phrygio 61) tiara 63] phrygia: explicuerunt 64) etiam nobis fastos 65, fastus) Romanorum, qui dies fasti 66) nefasti 97) sint, mense 68] Martio, 69] Aprili, 70) Majo, Quintili, 71] Sextili 72) Septembri, Octobri, & ita porro 73, quid quarto, tertio, secundo Calendas 832) scil. ante, quid apsis Calendis 74] Decembris, & bribus, Januariis, facere

fue-

sueverint, fuerint, 75, quid postridie 76, Calendarum Calendas faciendum 77, esset, quod nunc decimus tertius, 78, tertius & decimus, nunc decimus quintus, 79, quintus & decimus appellatus sit 80, Idus, 81, Idus appellatae sint, uti etiam Nonae 82, sunt diversae 83, ab Idibus, quod in aliis quintus, 84, in aliis septimus 85, dictus 86, sit Nonae, Nonae dictae sint, observarunt 87, quid pridie 88, Nonarum, Nonas & Iduum, Idus, & postridie 89, Nonarum, Nonas & Idus Iduum gerendum, 90, gerendum esset 272.

§. 25. Exquisiverunt 1) quibus ritibus natalis 2) esset celebrandus, 3) quo ritu 4) sepeliverint 5) defunctos 6) mortui sepulti sint, aut potius 7) combusserint 8) combusti sint, postquam, ubi 812) extulerunt 9) cadavera, 10) cadavera elata sunt, reliquos 11) cineres 12) cum reliquiis 13) 802) osium 14) condiderunt 15, cineres conditi sunt, in urna: 16] de 17) lugubri veste qua luxerunt 18) defunctos, de praeficiis 19) quae mortuos desleverunt 20) & planxerunt 21) a quibus mortui desleri & plancti sunt: de siticinibus 22) qui sunt soliti canere 23) naeniam: 24) de moneta 25) quod olim 26, pecuniam pependerit 27) pecunia pensa sit per libripendem 28) quod denarii 29) valuerint 30] decem 31] assibus 32] asses, & fere 33] tanti 34] tantum, quanti quantam drachma, 35) nempe 36] tribus 37] grossis 38] tres grossos, quod sestertius 39] valuerit duobus assibus & semisse 40] duos asses & semissem. Sestertium est mille 41) sestertiorum nummorum, 42] sestertium & valet fere viginti quinque ducatis 43) Hungaricis 44] decies 45] sestertium viginti quinque 46] millibus ducatorum quinquies & vicies mille ducatis. De poenis 47) quas luerunt 48] qui convicti 49] essent furti 50, de furto peculatus 51) & de peculatu, & repetundarum, de repetundis & damnati 52 dupli 53] quadrupli. 54] De forma crucum, 55) crucium, quibus affixerunt 56) servos rebelles, 57] servi rebelles affixi sunt. Egerunt 58) etiam de auguribus 59] quo modo illi ex

volatu 60) avium, *alatum*, 61) & cantu 62) oscinum
 63) prædixerint 64) futura, quod censuerint 65] cor-
 nicem 66) inauspicatam, 67] bubonem 68) dirum 69] &
diram, 836) explicarunt 70) quid facta 71) vulpes 72,
 & prægnans 73) canis portenderit 74] si occurrissent
 75) *obvia fuissent*. Si repente 76) tonitru 77] audi-
 tum esset, *tonitrus auditus* & præter 78 opinionem 79,
 conuisset 80) & ignis 81] emicuisset 82] ex nubibus 83,
 aut stella 84 micuisset 85) clarius 86) solito 87).

§ 26. Mythologia 1] delectavit 2) alios, *alii sunt
 delectati Mythologia*, & inquisiverunt 3] fabulas 4,
 Poëtarum, sine quibus Poëta difficillimi sunt intellectu
 6] *intelligere Poëtas est difficillimum*, quid finxerint 7,
quid sit fictum de chao, 8] quæ origo 9) chaos, quam
 formam Jupiter dederit chai, *quæ forma data sit chai
 a Jove*. Quod chaos informe 10) fuerit, si mentio fit
 11, Palis 12] Panos 13] Erynnys 14] *Erynnys*, de Pa-
 le, pane, Erynny, sciunt quod præfecerint 15] Palem
 pascuo 16) uti & partibus 17] *partibus* & celebrarint 18,
 ei festum palilium: 19] *Pana esse Deum pastorum*, 20,
 Erynnyn 21] turbare 22) mentem 23.] Si mentio fit
 Alectus, Megæra, Tisiphones, sciunt esse Deas ultrices
 24) *Deos ultores* 24] scelerum. Si mentio fit Atro-
 pus, Clorus, Lachesis, de *Atropo, Clotho, Lachesi*,
 sciunt esse parcas, 25 & sic dici quod parferint, *peper-
 cerint* 26) nemini, *nemini parcitum, parsum fit ab
 illis*, neque etiam parcituræ sunt ulli, *nec ulli parce-
 tur, parcibitur*. 276) Quod Charon sit portitor 27,
Charontem, Charonta esse portitorem manium 28] qui
 sunt exuti 29) corpore, eosque trajecisse 30) Ache-
 rontem 31] *Acheronta lintre* 32] suo, *sua*. Minoem
 esse præsidem 33) judicium infernalium, 34] & rece-
 pisse 35) pios in campos Elysios, 36) sed detrussisse 37,
 ampios in tartarum 38] *tristem* 39] *triste, tartara tristia
 averta: tricipitem* 40) Cerberum esse custodem 41) infe-
 rorum 42] illumque excubuisse & in atrio β & alla-
 trasse

trasse exeuntes, 44] *exeuntibus*, ut inferi resonuerint & percrepauerint 45] latratu. 46) De callida Sphyngæ 47] finxerunt, *fictum est*, quod fregerit 48) sibi cervicem 49) suam, quia Ædipus solvit 50) Aenigma ejus, *quod anigmæ ejus solutum est ab Ædipo, Ædipode*. Præter Sphyngem Mythologi debent scire non tantum nomina Aellus, Celenus, Ocypetes, sed quod de Aello, Celeno, Ocypete finxerint esse Harpyias: 52) præter 53] Geryonem tricorporeum 54) finxerunt etiam alia monstra bicorpora 55) tricorpora 56) nec tantum noverunt, *norunt* 57) nomina novem Musarum, sed etiam functionem 58) Thaliæ, Clius, Melpomenes, Euterpes, Terpsichores, Eratus, Polymniæ, Uraniæ, Calliopes; eis *is* curam 59) esse demandatam, 60) poësis, 61] *poëstos*, *poëstos* & aliarum artium: bijugem 62] Parnassum & altum 63] Heliconem, *Heliconæ*, qui est æmulus 64] illius, esse sacros 65] Musis, & sedem 66) esse Musarum; Apollinem esse præsidem, templum 67] esse dicatum 68] illi Delphis, celeberrima 69] urbe Græciæ, undique 70] legatos 71] esse missos Delphos celeberrimam urbem, *ad Delphos, ad urbem Delphorum consultum, consulendi causa Apollinem, consulturos, ad consulendum, consulere, ut consulerent, & vatem* 72) unam edidisse 73) oracula 74] quæ sedit 75) super 76) tripodem 77) aureum, *tripode*.

§. 27. Finxerunt Bacchum, cui etiam nomen 1) Liber Pater, *Liberi Patris, Libero Patri*, esse Deum vini; ideo saltarunt 2) super 3) inflatos 4) hircinos utres, 5] festo Bacchanalium 6) *Bacchanaliorum*. Vulcanum, cui etiam nomen Mulciber, *Mulciberi, Mulcibri, Mulciberis, Mulcibris*, in Lemno, *in Insula Lemno, Insula Lemni* cudisse 8] cum Cyclopibus 9) Jovi fulmina, 10] quibus icit, *feriebat* 11) Gigantes, 12) *Gigantas, Titanes Titanas*. Officium 13) Larium 14] & Penatium 14, esse, varias res curare 15, domi. Amphionem movisse 16, *saxa chely* 17] sua, aut potius sono

18, chelyos suæ. Orpheum, *Orphea*, *Orpheon*, ita suaviter *suave* 810, cecinisse *lyra*, ut cantu Orphei, cursus annuum fit inhibitus. 19, Sirenes *Sirenas* suavitate 20, vocum 21. ita cepisse 22, præerectos 23, præter *webentes* 25, ut pellexerint, *pellecti* 24, sint in naufragium. 25, Quis intelliger *Iliadem*, *Iliada* Homeri *Æneidem*, *Æneida*, *Virgili*, *Metamorphosin* 26, *Ovidii*, si nescit 26, has & alias fabulas; Exempli causa, *gratia* 27, fabulam *Echus* de *Echo* β quod contabuerit, 28, amore 29, *Narcisi*. *Hymenem* esse *Deum* nuptiarum 30: de *nativitate* 31 *Orionis*; de *tribus ternis* 32, *filibus Phœrcynis*, quæ usæ sunt 33, uno oculo per vires 34: de *Astæone*, qui mutatus 35, est in *cervum*, in *cervo* 36, & instructus 37, *cornibus* 38, cum conspexisset 39, *Dianam*, cum *Nymphis* 40, *lavantem* 41, *lavantes* 340, cum se *lavissent*: de *Paride*, *Pavi*, qui adulteravit 42, *Helenam*. de *Cæstore* & *Polluce*, *astrum* 43, *alterutrius* 44, *alterius utrius* apparuisse 45, *alternis* 46: de *Neptuno*, quod temperat 47, *temperet* oceanum, *pelagus*, 48, *tridente*, *ti* 48, qui, quod est *insigne* 49, *ejus*: de *Eride*, *Dea discordiæ* 50: de *jubare* 51, *Deorum*, quo fulserunt 52: de *Flaminibus*, 53, qui fuerunt *consecrati* 53, *Diis*, *Deis*, *Dis*. De *Pæane*, 54, qui *solitus* 55, est *canti* in *laudes* 56, *Deorum*, *Deum*. De *Stryge* 57, per quam, de *Acheronte*, per quem, de *Phlegetonte*, *Orco*, per 58, quem *jurandum* 59, erat *Diis*, & si *pejerassent*, 60, *pejeravissent*, *prohibiti* sunt 61, *nectare* 63, & *ambrosia*, 62, *nectar* & *ambrosia* *is* *prohibita* sunt, *prohibita* est 341: De *Jano* *bifronte*, 64, quod *tribuerint* 65, *binas* 66, *frontes*, *binas frontes* *tributas* esse ob 67, *prudentiam*, *prudentiæ* causa, *ergo*, & *clavem* 68, *clavim*, cum *baculo*, 69, *clavem* & *baculum* esse, *tributa* 461. Quæ omnia & alia plura 70, *pluria*, uti *jucunda* 71, sunt *lectu*, 72, uti *scire* hæc & alia est *jucundum*, ita *necessaria* 73, sunt ad *intelligendum* 74, *poëtas*, *intelligendos*

§. 28. Alii hoc instinctu 1, operam suam contulerunt 2, in historiam antiquam, operam fixerunt & locarunt 2, in 30, 830, *historia*, nam qui vult audire 3, eruditus, 4, illum oportet 5, scire historiam Hermetis Trismegilli, Zoroastri, Trois, Laomedontis, Dardani, qui pater est Dardanidarum, *Dardanidum*, Anchisæ, a quo Anchisiadæ orti, 6, Aeneæ, a quo Aeneidæ, Hectoris, Ajacis, Agamémnonis, Conónis, Amázonum, Lacónum, Manlii Torquati, qui detraxit aureum 7, auream 8, torquem 9, Gallo, torques detractus, *detracta est*, Scipionis, a quo Scipiadæ orti. Tacebo de recentiore recentiori 10, historia, ut taceam, quæ sunt gesta 11, imperante 12, Carolo Magno & sequentibus 13, Imperatoribus, *sub 12, Carolo M.* quæ nemo potest ignorare 14, sine turpitudine. 15, Historia Literaria hoc seculo 16, *in hoc seculo & superiori re* 17, valide, valde 803 invaluit 18, & exculta 19, est. Illa docet nos, nos docemur illa, ab illa, non tantum virtutem Poëmatum 20, *poëmatorum, Poëmaton*, Epigrammatum, 21, *Epigrammatorum, & ton*, sed etiam qui excelluerint 22, *præcelluerint aliis, antecelluerint aliis, alios* Poëmatibus, *Poëmatis*, Epigrammatibus, *Epigrammatis*; his, *in his* nemo 23, est superior 24, Martiale. Horatius non est inferior 25, Juvenale & Persio, satyra; 26, Virgilius meruit, *meritus est laudem* 27, epous; 28, Ovidius metamorphoseum & *ov.* 29, Illa observat 30, Philetham, *ton* fuisse gracillimum; 31 Hypponactem, *ta* fuisse maledicentissimum, 32, quia carmine suo 33, redegit ad restim 34, *em* socerum suum: Zoilum esse nominatum 35, Homeromastygem, *ga* 36, a Priscis, 37, quia ejus Poëmata 38, carpsit, 39, qui tamen solus meruit dici Poëta, Poëtam 843, & Alpha 40, Poëtarum jure dictus est, nam optimus est non tantum sui seculi, sed omnis ævi 41, Coracem, *ca* fuisse veteritimum 42, & primum Rhetorem, *ra*, Demosthenem *Demostheneæ* fuisse eloquentissimum, 43, ex de-

cade 45, celeberrima 44, veterum Oratorum; 46, Epicuri lampadem, *da* fictilem 47, venundatam esse, venivisse 48, tribus millibus 49, drachmarum 50, *ter mille drachmis*: tanti factus est 53, propter 51, enchiridion, 52, *enchiridii causa, ergo, causa enchiridii*: Dogma 54, Epicuri non debet esse ignarum 55, litterato 56, *litteratus non sit ignarus dogmaris*, de atomis, 57, quæ, qui, illo arbitro 58, *illius arbitrio* sunt principium 59, mundi, 60, in numerato habeat 61, necesse 62, est sententias 63, septem Sapientum 64, *tium* Biantis, Thaleris, Chilonis, Solonis, Pittaci, Periandri, Cleobúli: Superfedebo 65, *labore, labori*, plura afferendi, 66, nam illa historia est infinita, 67, propter infatiabile 68, cacoethes 69, scribendi 70.

§ 29. Alii prætulerunt, 1, præposuerunt, antehabuerunt, *habuerunt ante* 28, historiam naturalem, 2, *ab iis historia naturalis prælata, præposita, antehabita est*, & inquisiverunt 31 ingenium, 4, *ingenium inquisitum*, bipedum 5, quadrupedum 6, animalium, monocerotis, 7, rhinocerotis, 8, quorum ille habet unum cornu 9, *cornum* in fronte 10, sua, hic autem in naso, quo discerpit 11, ventrem 12, Elephantis, 13, quia ille est mollior, 14, reliqua 15, cure; 16, Indagaverunt, 17, *arunt* naturam 18, hystricum 20, hirsutarum 19, *torum, scævarum* 21, tigrum 22, *tigrum, maculosarum* 23 *orum*, lyncum 24, leopardorum 25, chamæleontis, 26, qui dicitur vento alii 27. Indagarunt naturam concolorum 28, & versicolorum 29, avium, 30, *alium*, quæ innotuerunt 31, nobis, naturam Aëdonis, 32, quæ suavissima 33, est, *suavis* 815 omnium cantatricium, 34, *inter, ex*: Alcyonis, 35, s. *halcyonis*, quæ ipsa bruma & in bruma 36, excludit 37, pullos, 38: candidæ 39, lagopodis. 40, quæ amat 41, nivofas 42, alpes 43, ingenium 44, palumbium, 45, marium 46, & fœminarum, 47, gruum 48, & hirundinis, 49, quæ prænuncia 50, amœni 51, veris, 52, cénchridum, 53, quæ sunt alites

alites carnivoræ 54; aquilarum, 55, quæ degeneres 56, pullorum 57, pullos abijciunt; 58, gryphum, 59, grypum, qui similes sunt corpore, corpus leonibus, 60, leonum, alis 61, & facie, alas & faciem aquilis, arum; Arabicæ 62, phœnicis 63, quæ dicitur revixisse 64, ex cineribus 65, suis, postquam 66, vixit sexcentos 67, annos, annis, imo etiam vespertilionum, 68, qui alati 69 sunt, it. quæ alatae sunt 815 & quadrupedes 70: Observarunt 71, etiam discrimen 72, anguium, 73: serpentium, serpentum, qui, quæ virō 75, suo non tantum perdunt, 74, sed & sibilus 76, sibilum eorum, earum terret 77, nos; cerastarum, 78, qui octo cornua in capite habent; colubrorum 79, brarum; natrixum, 79, quæ natant, 80, cenchrium, 81, qui recto tramite labuntur, 82, cum alii convolvuntur in spiras, 83/ cum serpsierunt &, repserunt, sepium, 84/ qui inprimis lethiferi sunt 85.

§. 30. Qui scrutati 1/ sunt pelagus. 2, pelagum quot 3, miracula 4, repererunt, 5, reperta sunt ab iis halæces 6, sunt dignæ 7, notari, 8, quis notemus, quæ notentur, ut notentur, notari ob multitudinem, 9, cetera 10, notanda sunt, ceteri notandi, ob magnitudinem 11, nam teste Plinio, 11, secundum Plinium, testimonio Plinii 12, cetus 13, captus, 14, qui longus 15, fuit sexcentos 16, pedes, 17, sexcentis pedibus, sexcentorum pedum, & latus 18, amplius 19, trecentos 20, pedes, pedibus, pedum: prodiderunt 21/ polypum 22, polypodem exossem 23, esse, & pro 24, ossibus 25, habere duram 26, cartilaginem 27, adhæc 28, colorem 29, congruere 30, illi loco 31, ubi est, in quo est. Inter 32, gemmas 33, quanta est diversitas 34, tam 35, colorum, quam 36/ dotium 37: Amethystus 38, notanda, 39, quia restitit 40, ebrietati 41/ quoties 42, admota 43, fuit umbilico, 44, sic & Chrysolithus, 45, Sapphirus, 46, Topasius, 47, pretiosæ 48, sunt, propter colores & diversas 49, dotes 50, Cristallus 51, pellucida, 52, cri-

B 5
stal-

stallum pellucidum est instar 53, vitri: Beryllus 54, Carbunculus 55, opalus 56, Smaragdus 57, præditi 58, sunt aliis dotibus: 59, unguis 61, humanus 60, habet magnum instar 62, onychis 63, & Sardonychis 64, qui quæ reperta 65, est, primum in Sardinia: Jaspis 66, æstimata 67, est pluris auro: Nihil vero durius Adamante, 68, Adamas durissimus omnium: Pumex 69, porosus 69, porosa est notandus, da, quod innatat 70, aqua: marmore pario 71, nullum est melius: sed magnes 72, magnes autem mirificissimus 73, mirificentissimus est omnium, quia attrahit 74, ferrum 75, & vertitur 76, polum 78, versus 77, in, ad polum versus.

§. 31. Philosophi autem non contenti 1, sunt scire historiam rerum, sed eunt 2, inquisitum 3, inquirere, quæ sit vera 4, origo 5, rerum, 6, quæ causa 7, vaporum, 8, nubium, 9, tonitruum, 10, tonitruum, lapideorum 11, imbrium, 12, nam legitur pluuisse 13, lapis, 14, lapidem, lapide, qui 15, halo 16, orta 17, sit, qui nox 19, obscura 18, fiat, 20, super 21, horizonem 22, nostrum, ante nostrum, cum sol occidit, 23, cur cælum rubeat, 24, cum occasurus est 25, illi evicerunt 26, dari 27, antipodas, 28, des; ostenderunt 29, arctos 30, duas, majorem 31, & minorem 32, nunquam 33, occidere: non tantum detexerunt 34, originem 35, eclipsium lunarium & solarium, 36, sed etiam prædixerunt, 37, quando 38, futurae sint, ut etiam quando 39, planetae 40, orituri 41, sint, & occasuri ræ, sed hætenus 42, nequiverunt 43, prædicere 44, cometas 45, orituros ræ esse, orituros fore, neque hic substiterunt 46, sed alius inquisiverunt, 47, quæ sit natura animæ 48, nostræ, animæ 806, & præstantia, 49, nam animabus præstamus 50, animantes, 51, animantes, animantis 806, it, animantibus: animantes enim sunt expertes 52, rationis, 53, animantia sunt expertia rationis, nos autem sumus participes 54, rationis, imo etiam inquisiverunt naturam reliquorum 55, spirituum, 56, & supremi 57, Numinis. 58, Quæ

Quæ consideratio 59/ digna 60/ est unoquoque 61/ homine, uniuscujusque hominis, decet unumquemque hominem, homini unicuique, cuius, cuilibet.

§. 32, Debemus etiam multum 1/ illis, qui incubuerunt 2/ in, ad Geographiam, Geographiæ, a quibus incubitum est in Geographiam, & definiverunt, 3/ quas terras Teutones, 4/ Saxonos, 5/ Allobroges, 6/ Amazones, 7/ Lacones, 8/ Burgundiones 9/ incoluerint, 10/ qui fines 11/ fuerint Phrygum 12, Thracum, 13/ Arabum 14/ Samnitium, 15/ Arpinatium, 16, Vejentium, 17/ Afrorum, 18/ Cretensium, 19 Achivorum, 20/ Achivum, Lesborum, 21/ quæ gentes 22/ fuerint vicinæ 23/ & finitimæ illis illorum, quas urbes alluat 24/ fœcundus 25/ Euphrates, 26/ cum rapido 27/ Tigride 28/ fluvius 833 Euphrates, qui regiam interfluxit & secuit, 29/ quod Pontus 30/ sit situs 31/ super 32/ Pontum Euxinum, Ponto, inter 33/ Halym 34/ Halym & Colchidem 35/ Colchida it. Halym & Colchidem inter, 828 quod Hellepontus jam antiquitus 36/ dispescuerit 37/ Europam & Asiam: ubi Narinfulum 38/ sit Tiberi, 39/ Tibri, Tibridi, scil. flumen, & Narinfulus sit scil. fluvius, quod iracundus 40/ Adria 41/ dictus sit ab Adria urbe, quæ adjacet 42/ Adria, Adriam: Insuper 43/ eruerunt 44/ quæ gentes accoluerint 45/ singulos 46/ fluvios, fluvios 47/ qui populi fuerint accole, cur migrarint & sedes suas. Neque tantum, sed etiam multa notabilia 48/ obseruarunt, Exempli causa, quod Allia fuerit funesta 49/ scil. aqua, Romanis, & funestus scil. annis, quia exercitus eorum a Gallis Senonibus 50/ fusus 51/ est à Brenno Duce eorum, quod Brennus fudit exercitum, Amienem 52/ ductum 53/ esse Romanam per aqueductus 54/ ab aquilegibus 55/ quod aquileges duxerint; quod Tanais 56/ effusus 57/ sit in paludem Mæotin 58/ quæ maxima est paludium, eminenti 59/ sunt, quis sit profundissimus 60/ omnium lacuum 61/

61) *ex omnibus lacubus, inter omnes lacus; quod Delus. Insula Delus 833* celeberrima 62] sit Cycladum, 63] quod Latona ibi peperit 64] gemellos 65] Apollinem & Dianam, *Apollo & Diana parti sunt*, nam uno partu 66) enixa est 67) ambos 68] *ambo*. Pharus prope 69) Alexandriam est clara 70] celsa 71] *celfo Pharo* 72. Sicilia celebris 73] est Aetna ignivoma 74] *ignivomo, scil. monte*. Olympus creditus 75) est sedes 76) *caelitem, caelituum 802, caelicolorum, caecolum,* 77) *sedes est credita*, quia est tantae celsitudinis 78] *tanta celsitate*, ut vertice 80) tenuis 79] nullae) nubes pertigerint, 81] & supra 82] verticem nulla avium, ex avibus sublimetur 83. Pelion quidem praetium 84) *praetium scil. mons*, uti etiam Ossa praecelsa, 85) sed tamen Olympus magis arduus 86) est illis, *quam illi & creditus est esse mons maxime arduus omnium, inter omnes, ex omnibus* 87) *it, creditum est Olympum esse maximum*. Multi vero non fatishabent 88) esse gnaros 89] *locorum, gnari* 843 ex libris, sed etiam ipsi peragraverunt 90] *urbes, peragrati sunt, 820|urbes peragratae sunt* magno impendio 91.

§. 33. Non sufficit 1) etiam scire nomina 2) urbium, 3) civitatum, *civitatum, 803* aut 4) quot miliaria 5) quot stadia 6) quot passus 7) quot millia 8) *passuum, Milliaribus, stadiis, passibus, millibus passuum, quoties mille passibus distet* 9) ab aliis urbibus, an cis, *citra* 10) fluvium, aut trans, *ultra* 11) fluvium jaceant 12: Sed dignum est & scire, scitu, Romae fuisse sedem & domicilium 13) Imperii Romani 14) & urbem 813 late dominatam fuisse & late dominam fuisse; 810| *Corinthi 15) Corinthiacum 16) aet 17) ortum esse, Lacedaemone 18] Lycurgum aequas 19) leges 20] sanxisse, condidisse, jussisse 21) leges sanctas, conditas, jussas esse. Masiliae postea 22) floruisse 23) studia liberalium artium, 24) uti ante floruerunt Athenis inventricibus 25) artium*

artium liberalium; quo circa 26) multi Romani, *Romanorum*, ex *Romanis* miserunt 27) filios Masfiliam, uti quondam 28) Athenas erudiendi causa, 29) *erudiendos*; Masfilia tamen everfa est 30) à Julio Cæfare, quia portas 31) claufit, 32) cum Masfilia tetendiffet 33) in Galliam 34) *Galliam* 833. Delphi 35) fuerunt clari 36) oraculo 37) Apollinis, qui Delphis oracula reddidit, 38) quapropter multi Delphos profecti 39) sunt, consultum 40) Apollinem, *consulturi, ad consulendum, consulendi causa, ut consulerent, consulere*. Carthagine Dido regnavit 41) atque ibi fuit sedes 42) Didonis, *Didus*, cum fugiffet 43) Tyro fratrem Pygmalionem, *na*; Carthaginem, *ad Carthaginem* Æneas appulit, *appulfus est*, 44) cum Ilium 45) captum, *capta* 46) & everfum, 47) *everfa effer*, scil. *urbs*, Carthagine transveftus 48) est in Siciliam 49) *Siciliam*, ex Sicilia *Italianam*, in *Italianam* 50) Pesfinus erat clara templo Cybeles, quæ credita 51) est, esse Mater Deorum, *quam creditam est, esse Matrem Deum*, 52) Rhamnus fuit quidem parva, 53) nam fuit exiguus 54) vicus, 55) sed incluta 56) *incluta* 807 templo Nemefis, *ios, eos*: Hippo clarus, *clara* Augustino, qui oriundus 57) fuit, *ortus fuit Hippone*. Sulmo fuit celebrer 58) *celebris* Ovidio, qui, *is* 819 *ex eo, inde* 812 oriundus fuit, & ideo Sulmonenfis 59) cluit; 60) Narbo nominatus est Martius 61) *Mavorcius* 802, quia Cæfar impofuit Colonos β *Coloni impofiti sunt à Cæfare ex legione Martia*: 62) Saguntum 63) celebre obfidio 64) Hannibalis, & Saguntinæ famis 65) *famei causa*, 66) *causa famis*. Tibur à Tiburto cognominatum 67) *nata*, qui erat natu maximus 68) *major* 815 fratrum, qui id, *eam* una 69) condiderunt 70. Anxur clarum, *clara* 71) candido marmore 72) Præneste 73) nobile 74) Sacris 75) fortunæ, *Dea fortis* 76. Susa 77) fuerunt sedes Regum Perfarum, uti Hierofolyma 78) fuerunt regum tribus 79) *Judæ, Hierofolyma*

lyma fuit. Quod Sacra 80/ Biblia 81/ prodiderunt & testes sunt 82. Nam 83/ illi jucundi sunt 84/ auditu 85/ illos *audire jucundum est*, qui condiverunt 86/ suos sermones 87/ talibus scientiis 88.

§. 34. Sed & *foemininus*, *sequior* 1/ *sexus* 2/ *foemininum*, *sequius* *sexus*, *secus*, habet 3/ sua studia. 4/ nec temere 5/ materia 6/ *materies* differendi deficit 7/ *foeminas*, *nis*. Illæ non deficiuntur materiâ, *materie*, & cum mulieres 8/ græcæ 9/ fuerint in primis 10/ *imprimis* disertæ 11/ & promptæ 12/ lingua 13/ ante *ultra* 14/ mares & alias *foeminas*, quid rebimur 15/ intactum reliquisse, 16/ cum Leschen celebrarunt 17/ ad fontem Cassoridem 18/ *Cassoridis*, ubi 812 *ad quem* solitæ 19/ sunt convenire 20/ & conferre seria & joca 21/ *jocos*: Sine, procul 22/ dubio 23/ garriverunt 24/ mox de supellestilo 25/ varia, quæ opus est, 26/ *qua opus est*, *usus est*, *quam opus est*, de supellestilibus vicinarum, 27/ quod supellestilia hujus sint splendidiora 28/ justo, illius nimium, *nimis* vilia, 29/ mox de Eliaca 30/ bysso 31, cujus fila 32, firmiora 33, sunt funibus 34, spartacis 35, quam funes *spartaci*; mox de Carbaso 36, Hispanico 37, *ca*; Alia rogat 58, vicinam, quanti, *quanto pretio* mercata 89, sit ulnam 40. Alia quæstâ 41, linteum 42, esse carum 43, supra 44, modum, 45. Alia laudat 46, sorores *ludices* 47, quas avia 48, sua, *ejus*, 819 nevit 49, mappas 50, quibus proavus 51, stravit 52, mensam, *mensa strata*, mantilia 53, quibus terfit 54, manus 54, suas, *absterfit* 54, *manus versa* 55. Alia aneam pelvim 56, laudat, cui insculptum 57, *incisum* nomen aravi, 57. Alia meminit 58, telæ 59, suæ, quando exorsa 60, sit eam, & quanto spatio 61, temporis pertexuerit, 62. Alia instituit sermonem 63, de 64, acubus 65, quæ maximè idoneæ, *idoneissimæ* nendo 66, telam 67, *ad nendum telam*, *nendæ telæ*, *ad nendam telam*. Alia rogat, *interrogat* vicinam, *quærit ex vicina* 68, quot glomis,
glo-

glomeribus 69, fili duplicati 70, usa sit, quot glomos, glomera usa sit.

§. 35. Alia carpsit 1, municipem 2, suam, quod negligens 3, sit rei familiaris, 4, eam raro 5, domi 6, suæ esse, semper alienæ 7; mox extulit 8, aliam civem &, eam esse bonam matrem familias, *familia*, 9, explicuit, *explicavit* 10, etiam officia matrum familiarum 11. Alia protulit 12, aliquid 13, novi 14, *quid novi*; mox 15, unas 16/ binas 17/ ternas 17/ nuptias 18/ celebrandas 19/ esse, *celebratum iri*, hac vel sequente 20/ *ti hebdomade* 21/ *hebdomada*, quod filia 22/ vicinæ nupta sit 23/ *nupserit* mercatori diviti 24. Narravit 25/ de die sponsaliorum, *sponsalium* 26/ de annulo pronubo 27/ quem Sponsus 28/ donavit & Sponsæ 29/ *qua Sponsus donavit sponsam, quo sponsa donata est. qui sponsæ donatus est.* De inauere 30/ de monili 31/ *colli, collo* 8 17 *quantum* 32/ *quanto, quanto pretio emptum* 33/ sic. De dote 34/ *quæ dicta* 35/ est Sponso. Alia contradixit, 36/ & contendit 37/ Sponsum duplo plus 38/ debere 39/ quam possideat 40/ nec esse possessorem 41/ domus 42/ ideoque raro domi suæ esse: quod timeat 43/ creditores, *sibi à creditoribus*, illum fuisse magnificentiorem 44/ & munificentiorem 45/ solito & justo 46/ imo multo 8 3 3 magnificentissimum & munificentissimum omnium civium 47/ civitatis totius, *totæ* 48/ non continuo 49/ ditissimos 50/ esse, qui magnificentissimi sunt, saepe ditiores fuisse opinione, 51/ nostra, & omnium spe 52/ qui vili, 53/ veste 54/ induti fuerunt. Rem 55/ mercatoris 56/ fore, *futuram esse* 57/ meliore, *meliori loco* 58/ si vixisset 59/ messe tenus propria, 60, nunc vero meruendum 61/ esse, ne foro cedendum 62/ sit, Alia quæta est de servo comedone 63/ & tamen segni 64/ quod herus 65/ adegerit 66/ eum mastige 67/ ad laborem 68. Alia quæta est de serva 69/ eam tarde 70/ redivisse, *redivisse* 71/ domum, 72/ cum domo missa 73/ fuisset obsona-

sonatum 74] *obsonatura*, *obsonandi causa*, eam operatam 75] & *oppertam* esse amatorem 76] suum, mansisse 77] aut *praestolatam* 77 esse alias *servas*, *aliis servabus*, aut *sterisse* 80] *restitisse* 78] ad, *apud* 79] *circulatorem* 80.

§. 36. Alia *questa* est, suam attulisse 1] a *lanio*, *lanione* 2] *sex* 3] aut *octo* 4] *pondo* 5] *carnis* 6] de *macro* 7] *bove*, 8] aut *macra bove*, ut *vix* 9] *esui fuerit* 10] *vesca*, ut *condienda* 11] *fuerit aromatibus*, 12] *aromaticis*, aut *sinapi* 13] *adhibendum* 14] *sinapis adbibenda*; Alia *narrat* suam *coquam* 15] *prisca* 17] *lecytho* 18] *pinguiorem* 16] *fuisse*, *obiter* 19] *verrisse* 20] *culinam* 21]; Alia *narrat*, quomodo *servas suas exercuerit* 22] *servae exercitae sint à se*, *quot colos* 23] *plenas plenos exoneraverint*, 24] *quot coli exonerati, tae sint*, *quot boves* 25] *mulserint* 26] *multae sint*, quæ *retulerint*, *rettulerint* 27] *uber* 28] *distentum* 29] *lacte*, 30] *quot caseos* 31] *praeserit* 32] *per hebdomades*, *das singulas*, *quod carnes* 33] *saliverit* 34] *salierit*, *salserit*, *carnes salsae sint* pro 35] *familia*, 36] *cum carnes asperserit sale*, *carnes aspersae sint sale*, *asperserit salem carnibus*, *sal aspersus sit*, *aspersum sit carnibus*, *quod iusserit* 37] *coquam*, *coqua*, *coquere pultem farinaceam* 38] *iusserit à coqua coqui*, *ex polline* 39] *quem promsit* 40] *ex cella penuaria*, 41] *penaria*, *qui promptus est*; Alia *rogat*, 42] *vicinam* 43] *num* 44] *cucumeres* 45] *legerit conditui*, 46] *quo pacto condiendi sint*; Alia *questa* est de *penu* 47] *consumto*, *consumta*, 48] *de penore*, *peno*, *penis consumto*, *brevi tempore*, 49] *coquam nimium* 50] *butyri*, 51] *nimis aromatum* 52] *torum*, *indidisse* 53] *cibis* 54]. Alia *rogavit* 55] *suam civem*, *num prospexerit* 56] *lignum* 57] *sibi contra* 58] *saevitiam* 59] *hyemum*, 60] *lignum prospectum sit illi*. Alia *questa* est *fures* 61] *subrepsisse* 62] *in domum suam*, *sub* 63] *vesperam*, *vesperum*, *sub vespere*, *vespera*, *vespero*, 64]. & *latuisse* 65] *sub* 66] *lecto*, 97] *aut post* 68] *tabulas* 69] *noctu* 70] *aperuisse* 71] *riscos*, 72] *cistulas*, *cistellas* 73] *clave adulteri-*

terina 74) & clepsisse, 75) *abstulisse* 76) vestes, 76) alia-
que obvia 77) vasa, & obice 78) remoto, *remota*, 79) se
proripuisse 80) foras 81) domo, *ex domo*, & evalisse
cum vestibus & vasis 82.) Alia, fures effregisse 83) cla-
thros 83) ferreos, aut fores 84) ipsas ligneo 85) vecte,
86) sed manifestos 87) esse & deprehensos furti, 88)
quia homines 89) senserunt 90.

§. 37. Alia quæsta est, se ante 1) aliquot 2) annos, 3)
aliquot ante annis orbatam 4) esse una aut duabus 5) fi-
liabus, *filiis*, quæ jam nubiles fuerunt, alia, se 6) amplius 7)
annum, *anno* mœruisse 8) bimestrem, 9) trimestrem 10)
filiolum, 11] quem ipsa lactavit, 12] cariores esse libe-
ros, 13] *prolem*, *sobolem* cariorem 14] esse matribus,
quos ipsæ lactarunt, 15] quam qui nutrices 16] suxissent,
idque se ægrius tulisse, 17] quod municeps 18] sua ga-
visâ 19] & lætata sit orbitate 20] sua, *orbitatem suam*.
Alia amisit 21] filiolum bimulum 22] trimulum 23.]
Alia perdidit 24] bellum puerulum 25] sexennem 26]
septennem 27.] Alia quæsta est de Xantippe, quæ ha-
bitat 28] in proxima vicinia 29] *vicinia proxima*, quod
iras gesserit 30] cum omnibus, quod ambage, 31] *am-
bagibus*, per ambages elicuit 32] ex servabus 33] alienis
quid gestum 34] sit domi alienæ, quid ederint 35] & bi-
berint, 36] quod maledicentissima 36] sit, imo male-
dicentissimâ maledicentior sit, maledictis 37] nun-
quam 38] abstinuerit, 39] *se abstinuerit*, nemini pe-
percerit, 40] ne optimatibus 41] quidem, *parsum*, *par-
citum sit optimatibus*, sed detraxerit de fama 42] op-
timatum & *atum*, æque ac municipum 43] *civium* 43]
suarum, *detractum sit de fama*. Alia quæsta est de cive sua
futili, 44] cui commiserat 45] omnia arcana 46] & eam
celaverat 47] nullam rem, *arcana commissa sunt*, quæ *celata
erat nullam rem*, quod omnia effutiverit. Alia quæ-
tur de iniquitate 48] opificum, 49] artificum, 50] mer-
catorum, quod omnia indicent 51] pluris 52] æquo,
53] sæpe duplo 54] pluris, cum aliquid locavit fa-
ciendum, adhæc 55] stomachentur 56] emtorem, si
licia

licitetur, liceatur 5] *minoris, minus*. Alia dixit, se melius conciliare 58] a Judæo, quam tribuli, 59] nam etsi triplo plurius 60] indicavit merces, 61] quam licent, 62] tamen eum addixisse 63] *minoris, minori pretio* 64] Alia regesit, 65] merces a Judæis quidem solere *minoris* 66] venire, 67] sed plerumque 68] *fucosas* 69] esse, se malle 70] plurius 71] *majori pretio*, imo dimidio carius 72] emere probam mercem 73]. Alia ait, se malle emere in auctione, 74] quam in mercatu, 75] *istic vilissime* 76] emi, saepe centum denariis 77] quod esset mille denariorum. Alia quæsta est de habitatione 78], quod habitet domum, *in domo*, quæ esset exposita 79] imbribus, 80] fores 81] pervias 82] esse vento 83]. Alia foetidus 84] cimices 85]. Alia culices 86] malos infestare, 87] quod sita 88] sit 89] *ad fluvium, flumen*, aut quod sonitu 90] & crepitu 91] forium, *forum* 92] vicinarum 93] exterrita 64] sit somno, *e somno*, 95] cum vix obdormivit 96] Alia narrat, quod somnium somniaverit 97] Alia somnium conjecit 98] *interpretata* 99] *est, somnium ab alia conjectum est interpretatum* 257.

§. 38. Qui autem auscultaverunt 1] sermones, 2] *sæpius*, 3] *sæpicule* cognoverunt 4] caractères 5] animi ejus, qui dixerunt, 6] nam exempli gratia, qui crebro meminit 7] fortis 8] & usuræ 9] *sortem, usuram, de sorte, usura, fœnore* 10] quot millia 11] mercator a se mutuatus 12] sit, *quoties mille*: quot millia mutuaverit 13], Judæo, quod civis opposuerit sibi pignori 14] domum, pratum. 15] hortum, 16] *domus, pratum, hortus oppositus sit, opposita sint pignori*, quantum 17] numerum 18] collocaverit 19] in prædio 20] quanti, *quanto* locaverit 21] domum, non est difficile 22] collectu, 23] *colligere non est difficile*, quod avaritia 24] inceserit 25] animum & animo 559 & invaserit talem virum. Qui vero mentionem facit 26] artocreatum 27] *de artocreatibus, caponum, caporum*, 28] *de capis, caponibus*, linguarum pavorum 29] *pavonum*, de jecore
jecore

gecinore, hepate 30) mullorum 31] anserum 32,
 de conchiliis, 33] quo littore 34] capiantur 35) opti-
 ma, aliisque delictis, 36] qui narrat, sic editur 37) *estur*
apud 38) *illum*, sic bibitur apud alium, ac narrat quod
 apud Titum pranderit, *pransus sit* 39) lautum pran-
 dium, 39) apud 40) Paridem, *da, vinu, rin*, Agamemnonem,
na, Demosthenem, *nea*, Chremem, *Chremetem*, *Chre-*
meta cœnaverit *cœnatus sit* 41] opiparam cœnam 42,
 quanta voluptate 43] forpsit 44] *forbuerit* calices 45)
 magnos, quomodo repletus 46] fuerit vetere, *ri, vino*
 47] *veteris vini*, quomodo ingurgitaverit 48) alios vi-
 no, ut partim 49) eorum vomuerint, 50) partim eo-
 rum depositi 51) sint, pars 52) bene pota 53) redierit 54,
pars bene poti 836 *redierint domum*; quo cratore 55,
 combiberint 56] computaverint, quod depleve-
 rint 57) & exhausserint amplius denas 58] aut vicenas
 59] amphoras, 60] vini, quod avus 61) condidit 62,
 quod totos dies, *diebus* luserit 63] alea, *aleam* 64] tesseriis,
tesseris, 65] & noctes triverit, *veruerit* 66] chartis
 lusoriis, 67) quod stertuerit in 68) mediam, *um diem* 69,
 ad ipsum meridiem, & cum collibuit, 70) *collibitum*
fuit, surrexerit cubitu 71) quod experrectus 72) arserit
 73) siti, 74) ita, ut zycho 75] aut frigida 76) eam vix restin-
 xerit 77).

§. 39. Qui crepuit 1] quod cum 2) rivali, *le*, 3) ri-
 xatus 4) sit in lupanari, 5) quod ille suam Glycerium
 6) amplexus 7) sit, quod epistolium 8) ipsi, *sibi* 819
 sit redditum 9) ab Amaryllide, 10) in quo scripserit,
 quod arserit 11) desiderio 12] sui, *ejus*, quod timuerit,
 13) ne odio 14] sui, *suo* 819, aut negligentia us sui, *sua*
 819) non reverterit 16) *reversus sit* definita 17) hora 18,
 aut quod ventura sit, *se venturam, venturum*
esse, quid responderit 19) ad litteras, *respondit*, 822,
 quod pariter flagret desiderio ejus videndæ, *videndi*,
 quis non intelligit 20) omnibus tacentibus 21) it. *ta-*
cente 844, eum esse heluonem 22, gulonem 23, gurgi-
 tem & voraginem 23, patrimonii 24) natum abdomini

25, suo, non gloriæ ulli, *ulla*, & postquam 26, vitam
 iucundissimam 27, vixit 28, illudit 29, pecuniæ & *pe-*
cutiam, quotidie auro & argento fullit 30, se amici-
 vit 31, *amixit* bombylce 32, Asiatica, delibuit 33, ca-
 pillum 34, balano, 35, & oleo redolenti 36, balsamum,
 aliquando redactum iri 37, ad pauperiem, *paupertatem*
 38, & eum fore iurum, qui potuisset esse Cræsus 813,
 atque cum prodegerit 39, atque effuderit omnia, & do-
 lia 40, ad ipsam fecem 42, siccata 41, fuerint, tum
 derelictum iri 43, a suis compotoribus 44, & ludibrio,
 45, derisui 45, & ostentui fore 46, & obsitum pannulis &
 incessurum β : Quod merito ei contingit, 47, quia ivit
 48 se perditum, pessumdatum 49, & talis amicitia 50, raro
 diutius mansit, duravit, 51, quam olla 52 fervit, ferbuit.
 53, Cæsaris ambitio 54 eluxit 55, ex honoribus, 56, quos
 ambiebat *ambibat* 57, 804, ambivit enim summos ho-
 nores 58, per fas & nefas 59. & ex versibus Euripidis,
 quos ille semper fertur, *dicitur in ore habuisse*, 60 it. *illum*
habuisse dicitur.

§. 40. Quanquam 1, vero singulæ 2, disciplinæ 3,
 & artes sunt dignæ 4, laude, *laudis*, quæ *laudentur*, ut
laudentur, *laudari*, tamen maxime necessariæ 461, *ne-*
cessarissimæ 6, sunt Theologia, 7, Jurisprudentia 8, &
 Medicina. 9, Theologiam jure 10, dixeris 11, scalam
 12, cœli, 13, ducem 14, vitæ, 15, parentem 16, virtutum,
 & expultricem 17, vitiorum 18, liberatricem β animo-
 rum. 19: Quotquot 20, etiam exstiterunt 21, veri 22,
 Theologi, excubuerunt 23, pro 24, animabus 25, suo-
 rum. Jurisprudentia quoque utilis, *utile* 26, (scil.
quid) nam verus jurisperitus, consultus, 27, *jureperitus*,
consultus sine dubio 28, *procul* 29, *dabio*, præclare 30,
 meruit, *meritus est* 31, de Republica, 32, qui tempe-
 ravit 33, Rempublicam æquis 34, legibus 35, fuit an-
 tistes 36, iurium 37, arbiter 38, litium 39, defensor 40,
 opum & facultatum 41, *tatium*, qui defendit 42, jura
 43, civitatum 44, *tatium*, a quo jura defensa sunt. Qui
 tulit 45, *terulit*, 801 leges hæreditatum 46, *tatium*, do-
 tium

tium dandarum 46, gradus 47, affinitatum 48, *tatium*, & propinquitatum 49, *tatium*; atque ostendit 50, quis sit hæres ex asse, 51, quis ex deunce, 52, dextante, 53, l. decunce 53, dodrante 54, beffe 55, septunce 56, aut femisse 57, quincunce 58, triente, tresse 59, quadrante 60, sextante 61, tandem 62, qui exheredes 63, sint, qui adjudicavit 64, cuius 65, *cuique, cuilibet*, suum; 66, cuja 67, domus, cuius pecus 68, cuius ager 69, num 70, domus sit vicini, num ager 71, sit meus, pecus tua, tuum, an alius, pratum 72, nostrum, aut aliorum sit, qui ostendit officium, 73, sequestrium, 74, *trorum* 75, vadium 76, qui sponderunt 77, pro 78, aliis, (a quibus *sponsum est*) & in se receperunt, 79, se præstituros, præstaturus 80, esse damnum: officium 81, prædum, 82, qui caverunt 83, prædiis 84, suis pro 85, redemptore 86,

§. 41. Qui 1 Prohibuit 2 vim 3 a plebe 4, vis prohibita est a plebe, prohibuit plebem a vi, plebs prohibita est a vi, vicissim 5 coercuit 6 vulgus 7 *vulgum*, tuitus 8 est dignitatem 9 procerum 10, optimatum, *atium* 11, primatum *atium*. Qui cognovit 12 Causas litium 13, quæstum 14, a quo *causæ cognitæ sunt*, & attulit remedium 15, questibus, questibus 16, exempli causa, si quis defraudavit 17, suos operas 18, & mercenarios 19 mercede 13 sua, si operæ defraudati sunt, aut fucosas merces 19 vendidit, venundedit 20, carius 21, iusto 22, *pluris, majori pretio, iusto, si merces venditæ, venundatæ sunt*, & alter 23, questus sit, se calvi, 24, calvier 804. cum quis iniqua 25, lance 26, pependit, appendit 27, quid, *quid appensum est*. aut iniqua mensura 28, admensus 29, est, aut alia ratione 30, alium privavit 31, bonis suis, *alium privatus est*: cum quis alium incesit 32, conviciis 33, lapides ingesit 34, *ingesti sunt lapides*, aut delibuit 35, aliquem cæno 36, delibutus est cæno, cum civis arguit & accusavit 37, civem 38, municeps municipem, furti, 39, *de furto*. adulterii, *rio* 40, raptus 41, virginis 42, cum rapuit 43, filiam 44, aut propinquam 45, *filia rapta sit*, aut insimulavit 46, alio crimine 47, de

crimine, qui cognovit 48, syngraphos, *phas*, *pha* 49
 cum creditor 50/ urfit 51/ debitorem 52, *debitor urge-*
tar a creditore ad solvendum 53, qui non est par sol-
 vendo, *solvere* 81 *non est solvendo it. soluendo* 806. &
 repoposcit 54/ ac flagitavit 54/ debitorem, 55 *a debitore*
 caput, quod ei mutuavit, *mutuum vel mutuo dedit.* 56/
 in unum mensem 57, duos, *duo*, aut tres, quia non tan-
 tum rogavit 58, eum pecuniam, de pecunia, rogatus est
 pecuniam humillima 59/ prece, 60, & dixit se animam
 debiturum 61, ipsi, si se juverit 62, id, *in eo juvave-*
rit, in eo adjutus fuerit, ac pollicitus sit 63, intra 64/
 octiduum 65/ mensem, aut bimestri 66/ trimestri 67/
 spatio 68/ tribus mensibus, *in duobus mensibus*, post 69/
 quadrantem 70/ anni se soluturum, 71/ aut abhinc 72/
 annum, *anno* repromisit 73/ tantundem pecuniæ 74/
tantandem pecunie summam 75/ præter 76/ usuram
 77, sed insuper 78/ etiam juravit, *juratus est*; 79, cu-
 jusmodi 80, exempla 81/ non desunt 82/

§. 42. Qui examinavit 1, litteras cambiales 2, ar-
 gentariorum 3/ qui campserunt 4/ & pronunciavit 5,
 jure cambiali 6/ si forte 7, periculum 8, est, eos ces-
 suros fore 9/ & alia ejus generis 10, quis enim esset
 recensendo 11/ (*par 12,*) omnes lites 13/ quæ transi-
 gendæ 14, sunt judici, *a judice* 15/ *quas transigendum*
est, transigendum est: 807 quis igitur dubitet 16/ ju-
 dicem bene meritum esse 17/ de Republica, 18/ *quis*
judex bene mereatur, qui diligenter cognovit 19/ &
 audivit tam 20, accusatorem 21, quam reos, 22, quic-
 quid 23/ hi protulerint 24/ se purgandi 25/ causa 26,
 sui purgandi; secundum 27, leges 28/ sententiam tulit
 29/ inauditum 30, *indicta causa* 31/ neminem con-
 demnavit. 32/ Neque facile 33, est judicem agere, 34/
 nam judicis est 35 *sc. officium* non tantum certum esse 36/
 sui judicii 37/ sed etiam oportet 38, eum esse vacuum 39/
 iræ 40, odii 41, *ira*, odio 41, *ab ira*, etiam ne temere
 42, sinat 43, se flecti 44/ *flectier* 804. humillimis 45/
 precibus 46, uti multi flexerunt, *judicem*, cum provo-
 luti

luti sunt 47, genibus, ad genua; sed omnibus idem
 48, sit, uti sol 49| luxit 50| æque 51| pauperi 52| ac, at-
 que 53| divitiis 54| ideo etiam leges sancitæ 55, *Sanctæ*
 803, sunt & fixæ, imo incisæ 56, æri: 57| in primis ca-
 veat 58| ne accipiat 59| aliquid muneris 60| uti mul-
 ti corruerunt 61, *judices*, & cæcaverunt 62, *multè*
corrupti sunt largitione 63, ut faverint 64| injusto 65|
ut factum sit injusto, plus justo & aboleverint 66| *abo-*
luerint testamenta, 67| in gratiam 68| aliorum, quæ de-
 buissent esse rata: 69| ut conniverint 70, *connixerint,*
connictum sit ab illis, ut non reprehenderint 71, *repre-*
nderint 803, maleficos 72| ex fuga, nec protraxerint 73,
 ex latebris 74, in quas se absconderunt 75, *abscon-*
derunt, & abstruserunt, 76| *in quas absconditi fuerunt &*
abstrusi, nec expoposcerunt 77, ex alia ditione, 78, in-
 quam profugerant 79| & domo ac bonis cesserant, 80,
 aut siverint, ut rei non obierint, *obiverint* diem 81, nec
 se stiterint 82, *judici*, aut tantum dicis causa 83, arces-
 siverint capitis 550, & multam irrogaverint 84, aut plâ-
 ne 85| 86, absolverint 87| suspicione, *suspicionis* 88, quæ
 rei 89| erant rei capitalis, 90|

§ 43. Romani 1| sortiti, 2, sunt *judices* propterea,
 3| & interdum 4, subfortiti 5| sunt alios pro illis, quæ
 visi 6, sunt esse suspecti 7| atque ita occurrerunt 8| cor-
 ruptioni 9| *occursum, est corruptioni*; sed væ 10| tali 11|
judici, qui ignovit 12| item pepercit 13| *fonti*, 14| a
 quo ignotum est & parsum it. *parciturum* *fonti*, qui non
 opposuerunt 15| se impietati, 16| infontem 17| oppres-
 serunt 18| aut siverunt 19| opprimi, 20| nam olim 21|
 ratio reddenda 22| est iis, *ab iis*, coram 23| *tribunali*
 24| *Dei*. Verum tales auro contra cari non sunt 25|
 qui ex æquo & bono 26| pronuntiarunt 27| uti obstrin-
 xerunt 28| se jure jurando 29| *jusjurando* & sine respec-
 tu 30| *Personarum* 31| *fontes* 32| vinxerunt 33| du-
 ra compede, 34| *fontes vincti sunt*, compescuerunt 35|
 & compresserunt 36| *ex leges* 37| multa 38| *carcere* 39|
verbere 40| *fuste* 41| *fusti* *ignominiiis* 42| *damnaverunt* 43|

pitis, capite 44] & plexerunt 45] Capite, 46] damnati sunt capitis, plexi sunt capite, quos testes 47] convicerunt 48] rei capitalis, 49] qui convicti fuerunt rei capitalis, qui fregerunt 50] crura 51] latronibus 52] crura fracta sunt, fauces fregerunt 53] furibus 54] fauces fractae sunt: hæc enim hodie est pœna 55] furum, olim namque damnati fuerunt dupli 56] tripli: 57] qui coercuerunt 58] fœneratores 59] fœneratores coerciti sunt, ne defœnerent 60] cives suos, qui fœnerati 61] sunt pecunias ab iis, & supellectilia 62] opposuerunt 63] pignori, qui restituerunt 64] in integrum illos, qui expulli 65] sunt ab aliis possessione sua, quos expulerunt alii, vi, per vim 66] qui represserunt 67] temerarios 68] litigatores 69] & adegerunt 70] ut impensas reddiderint 71] ad assem; 72] qui de 73] re frivola 74] aut per calumniam 75] scripserunt dicam 76] municipi suo, 77] qui abhorruerunt 78] ob omni injustitia 79] horruerunt injustitiam: quamvis etiam impii 80] accusent 81] severitatem 82] eorum, quod acerbius consuluerint 83] in eos, consultum sit in eos, animadverterint, in eos animadversum sit, quod potuerint ignoscere 84] peccato 85] suo, ab eis potuerit ignosci, ne unius quidem assis æstiment 86] tales rumores: 87] nam qui conscius 88] est recti 89] sibi, non dubitet 90] quin omnes boni probent 91] severitatem, 92] omnes probaturos esse, fore ut probentur ut probetur bonis, a bonis, severitatem probatum iri: probandam esse, bonis, a bonis; Nam illi plerumque 93] nocuerunt 94] bonis, ab illis nocitum est bonis, qui pepercerunt 95] malis, a quibus parcitum, vel parsum est malis.

§ 44. Medicina non minus 1) salutaris 2) est salutare (scilicet aliquid est 843. quia tuetur 3) valetudinem, 4) immo 5) est magis necessaria 6) jurisprudentia; 7) nam interest 8) tantundem 9) omnium hominum, tam 10) divitum 11) quam 12) pauperum 13) conservari valetudinem 14) ut valetudo conservetur, valetudo interest. & mea ipsius refert 15) tantum, tanti, quantum

tum *quanti* tua ipsius; & nostra ipsorum, non minus re-
fert quam vestra ipsorum, tueri 16) valetudinem, quam
facultates: 17) quia nulli volupe, item volup 805 est 18)
ægrum 19) esse, nam medicina levat 20) dolores ægrorum
21) *Ægros levat dolore, doloris, orium* 22) ostium 23)
faucium 24) dentium 25) cordium 26) ventrium 27)
renum 28,) Si quis difficulter 29, minxit, 30) lienum 31)
splenum 32) femorum 33) hepatum 34) jec'norum 34)
ramicum, 35) fœminum, 36) ficorum, &) genuum, 37)
crurum 38) pedum 39) calcium 40) calcum, 41) & reli-
quorum 42) artuum, *artum* 803; Si quis laborat 43) jeco-
re, *ex jecore* 44, *jecinore, jecinere*, femore, rene, splene,
corde, tendinibus, & *tendonibus*, artubus 45) si quis la-
borat periculose erisipelate, 46) si quis languit 47) fe-
bri, *febre* acuta 48) rapida, 49) quercera, 50) tussi, 51)
ravi 52.) Medici autem multum interest nosse 53) cau-
sam 54) morbi 55) quid dolores civerit 56) *conceverit*,
quo dolores 56) conciti sint, qua parte 57) quis dolores
senferit, 58) *senfi sint*. Cur huic vox 59) rausferit,
60) alius macruerit, 61) alius contabuerit, 62) alius in
alium morbum incidit: 63) refert etiam sua, *ejus* 64) scire,
num morbus inveteratus 65) sit, *inveteraverit*: hinc solent
querere 66) ab, *abs*, ex ægris, *interrogare ægros*, 67)
postquam arcesciti 68, sunt, aut eos inviserunt, 69, quam
diu 70, decubuerit 71, qua parte doluerit 72, nam alvus
73, soluta 74, an adstricta 75, sit, quomodo cibus 76,
sapuerit 77, quo, quem vescitur 78, num satis 79, man-
derit; 80, & cum reviserunt 81, num dolor remisit 82,
quando febris remisit, quando Calor deserbuerit 83,
deserverit, quomodo requieverit 84, nam quiete 85, *re-*
quiete, requie multi morbi levati 86, leniti 87, sunt, mor-
bi levarunt & leniverunt 820

§. 45. Præcipue 1, observant 2, dies criticos 3, im-
pari, *impare* numero 4, num morbus accreverit, 5/ an
decreverit 6, accommodant 7, morbo remedia 8, aliis
præcipiunt 9, emeticum 10/ nam multi se habuerunt me-
lius & commodius 11/ Postquam 12/ evomuerunt fel

13, *bilem, fel evomitum est*, alii cum purgarunt 14, al-
 vum 15; præcipiunt 16 etiam dietam 17, nam alios vetue-
 runt 18/ *edere, alii vetiti sunt edere* 19, carnem fuillam
 20, vervecinam 21, 739 & permiserunt 22, vesci carne 23,
 vitulina, 24, agnina 25, & carnem aliis interdixerunt
 26/ omnem carnem, *carne, caro interdicta est, interdi-
 ctum est carne* 33. Sæpe etiam interdixit omnia aroma-
 ta 27, indicum crocum, 28/ piper, 29, Zingiber, 30/
Croco, pipere, Zingibere & cæteris aromatibus, atis,
 quæ intendunt 31, calorem, uti & cepe, *cepas* 32, quia
 efficiunt 33/ status 34, ventris; it. quam dietam observare 35
 debeant, *quæ observanda sit, quam observandum sit*, cum
 convalescerent, 36, nam multi reciderunt, 37, in gravi-
 orem morbum, 38/ qui non rati 39, sunt, se recasuros
 esse: hinc 40/ præstat 41, fugere 42/ cibos noxios, imo
 & ærem noxium & gravem 43.

§. 46. Ad medicinam referimus 1, merito 2, Phar-
 macopolas 3/ & Chirurgos 4/ illos oportet 5, esse pe-
 ritos 6/ parandi 7/ medicamenta, 8/ tam ex metallis 9/
 ex stibi, *stibio*, & ex gummi β quam herbis: 10, nostra
hyssopus 11, & *byssopum nostrum*, nardus 12] no-
 stra & *nardum nostrum*, papaver 13 scitent 14 medica-
 mentis, 15, imo urtica 16/ ipsa plena 17/ est medicamen-
 torum, *tis*, sola antidotus 18, quæ theriaca 19/ dicitur,
 20/ *quam dicunt theriacam*, ex mille speciebus 21/ fere
 constat, 22, quas cum Pharmacopóla miscuit 23, &
 coxit, *quæ cum mixtæ sunt, mistæ, & coctæ*, frangunt
 24/ pestem 25/ viri: 26/ non defuerunt 27/ etiam anti-
 quis 28/ temporibus chirurgi 29/ qui medicati 30, sunt
 tubera, 31, *tuberibus*, cum ulcus 32, invasit 33/ guttur,
 34/ *gutturum*, cum fici 35, in podice ulceroso 36/ exci-
 tati 37/ equitatu, 38/ aliisque ulceribus 39/ clunium, 40
 cæterisque partibus corporis, dum fricuerunt 41, tubera
 42/ *tubera fricta sunt*, aut unxerunt adipe 43, canino,
 44, *canina*, aut alia adipe, foverunt 45/ fomentis, 46/
 aut moverunt pus 47/ emplastris, 48, quod illeverunt 49/
illioerunt, illinerunt, 50, *illitum* veteri linteo 51/ sic cu-
 rat

rat 52/ fracturas 53, crurum, 54/ & osium 55, aliorum,
& vulnera, *vulnera* 807 totius corporis, donec 56, cicat-
rix 57/ obducta 58/ est: si autem vulnus prurit, 59,
non fricandum 60, est, nam sæpe recruduit 61, cum
restitutum 62/ est; sæpe etiam sanarunt 63, morbos, cum
secuerunt venam, 64, *vena secta est*, & eripuerunt 65,
multos è faucibus 66/ mortis. Varix 67, necessario se-
canda, cum intumuit 68/ & dolores civit, *conciuit* 69/

§. 47. Age 1/ igitur & mactez, mi3, sosia, age, 4,
agite, agedum agitedum, & macti 5, omnes mei, 6, *mi*
discipuli, 7, quos amor 8, litterarum impulit, 9/ & in-
stinxit 10/ ad studia 11, aut splendor 12/ natalium 13,
hortatus 14, est, tu Evander, *Evandre* 807. Matthæo
Curti, Johannes, Caspar, Dares, Pari & quotquot 15,
vestrùm sunt; hortatu 16, meo, & magistrorum 17, ve-
strorum nolite 18, negligere, 19, *ne negligite, negligatis,*
non negligatis, cavete negligatis occasionem 20, di-
scendi 21, artes, *discendarum* 22/ *artium, discendi ar-*
tium, ad discendum artes, discere, à Parentibus 23, ve-
stris misi 24, estis domo 25, in scholas, 26, compre-
hensum 27/ artes, *comprehendere, 823. comprehensuri, ad*
discendum artes, ad discendas artes, discendi artes 831.
nolite 28, defatigari 29/ legendo 30, libros, *legendis,*
legundis libris, & audiendo 31/ magistros, *audiendis, au-*
diundis Magistris, eruditio 32/ non est difficilis 33/ com-
paratu 34, *ad comparandum, comparare eruditionem*
non est tam difficile, si modo 35, cupidi 36, sitis discen-
di 37, scientias 38, *discendarum scientiarum & discen-*
di scientiarum; credite 39, mihi, quod sitis compara-
turi 40, vos comparaturos esse 270 scientias, vos compa-
raturum esse, fore, scientias, comparassere 830. fore ut
comparatis scientias, à vobis comparatum iri, 277. com-
parandas esse, fore, ut comparentur scientiæ, legendo
41/ libros, *legendis libris*, & audiendo Præceptores, *au-*
diendis Præceptoribus, ea 42, ætate 43, estis, *id ætatis*
estis, quæ est multo 834. aptissima 44, comprehenden-
do 45, artes, *comprehendendis artibus, ad comprehenden-*
dum

dum artes, ad comprehendendas artes; nam juvenus, juvena est 46, capacissima 47, artium 48, & maxime docilis, 49, memoria 50, est maxime idonea 51, retinendo 52, artes, retinendis artibus, nec tam facile 53 obliviscitur 54, ea, eorum, quæ audivistis, audistis 803 & legistis; & facillime 55, recordatur 56 omnia, omnium, quæ didiceritis, 57, 737, & persuadete 58, vobis, persuasi estote, vos ita mesuros 59, esse, mesurum 270 esse, sic à vobis messum iri, fore ut metatis, uti 60, severitis: 737 vos afficietis 61, vestros parentes magno gaudio, 62, affecturi estis. Pater cum matre afficientur gaudio, 840. si audient, audibunt 276 vestram diligentiam & probitatem, audientes diligentiam; audita diligentia. it. certiores facti diligentia. de diligentia, parentibus erit gaudio certioribus factis, nam vestris parentibus est curatio salutis vestræ & salutem vestram 818 & interest 63, parentum vestrorum non minus, minoris vos maxime assiduos 815 esse, ut assidui sitis, assiduitas 64, vestra, quam vestra ipsorum, quia interest 65, ad vestram salutem. 66, Itaque 67, fugite, 68, fugitote, fugietis, fugiatis, segnitiam 69, ceu, tanquam 70, pestem 71, juventutis, & omni cura 72, satagite, 73, satagitote earum artium, quas animus 74, est discere, discendi, quas in animo est discere.

§. 48 Non licet 1, vobis esse otiosos 2, & desides 3, esse otiosos & desidibus 817; Sed vobis, à vobis incumbendum 4, est in libros 5, & satagendum 6, literarum, & opera omnis navanda 7, literis: Sine 8, summo 9, dedecore 10, non potestis redire 11, domum 12, ignari 13, artium, & inanes 14, à mercatu 15, liberalium artium, 16, nam otium, 17, pigritia, 18, ignorantia 19, turpis 20, est, turpia sunt & dedecet 21, dedecet, inprimis 22, ingenuos 23, ingenuis: Virabundi 24, autem tantam 25, turpitudinem 26, fugiunto, 27, fugiant cupidinem 29, pravum, 28, pravam, & prava sodalicia 30; nam exemplo 31, sodalium 32, pravorum multi deflexerunt 33, à, de via 34, virtutis, 35 se deflexerunt 321, & multis deflexum est, & evaserunt 361 in-

inlignes 37, nequam, 38, imo nequiores 39, nequissimis, 40, ut non putes 825, eosdem esse, eundem 819, qui tamen vili 41, sunt futuri adolefcentes frugi, quos visum est fore, futuros esse 42, viros frugi, 43, cum excefferunt 44, ex ephēbis, 45, periclitantor, 46, igitur mores & eorum, num boni sint, quibus utentur, 47, priusquam 48, antequam ineant amicitiam: 49 cum iis, 50, eis; attentē audiu- unto 51, præceptores, quibus, *quēis* 805, parentes tradi- derunt 52, eos erudiendos 53, artibus, *in artibus*, quibus *traditi sunt à parentibus erudiendi*: Estote dicto audien- tes 54) 842, magistris, 55, non minus 56, quam parentibus vestris, cum innuerunt 57, retinetote 58, memori mente 59, quæ vobis suaferunt, 60, aut dissuaferunt, 61, *quæ suaſa sunt ab illis*, & cum vos monuerunt 62, officii, officium, 63, *de officio vestro*, cum moniti estis officii, officium, *de officio*; admonitio 64, sit fixa animis, 65, in ani- mis; nam sunt loco 66, *vīce parentum*, *pro parentibus* & cupiunt 67, vobis, ac favent 68, & volunt consultum 69, salutē 70, vestræ.

§. 49. Vos qui orti, 1/ oriundi estis illustriori 815 loco, 2/ debetis meminisse 3/ stirpis 4/ vestræ, stirpem, ne obscuretis 5/ gloriam, 6/ quam adepti 7/ estis à ma- joribus 8/ vestris, *adeptam à majoribus*; Foret, futu- rum esset 9/ vobis, *verteretur*, 9/ *duceretur*, *tribueretur*, immortali dedecori, 10/ si non imitati 11/ fueritis pa- tres, avos, 12/ proavos 13, abavos, 14/ atavos, 15/ trita- vos, 16/ incipiet 17/ etiam pœnitere 18/ vestros pa- rentes sumtuum, 19/ quos suggesterunt, 20/ cum, *ubi* 827/ compererint, 21/ *comperientes*, *comperto* vos de- generes 22/ esse, degenerasse, 22/ nec respondisse 23/ spei 24/ eorum, & sumtus frustra 832 esse; Vos autem qui orti estis humili loco, 25/ *ex loco*, date, *navate* operam 26/ eo majorem, quia multi emerferunt 27/ per assiduitatem 28/ ex obscuritate 29/ & ascendere 30/ ad summos gradus 31/ honorum: Possem multa exempla proferre, 32/ nam ab 33/ omni memoria satis, 34/ *ſat* exempla fuerunt, *satis* 34/ *exemplorum fuit*, qui
ges-

gesserunt 35, fummos magistratus 36: Quot sunt renuntiatii consules 37, reipublicæ administrandæ, 38, *ad rempublicam*? Quot fuerunt à consiliis Principum 39, Regum 40, atque participes 41, fuerunt omnium arcatorum, 42, ad quos fuit referendum 43, de obscuris & difficilibus rebus, 44, imo fuerunt secundi 45, à Rege, 46 & euecti sunt 47, eo 48, dignitatis, 49, ut dominati sint 50, aliis, *in alios*, 51, & salus reipublicæ pependit β ab iis, insuper γ donati 52, sint domibus, 53, fundis, 54, quia impenderunt 55, multam 56, operam, 57 *multum* 56, *operæ*, studiis, imo plus 58, operæ, quam alii, qui sunt consili 59, familiæ 60, & propinquitati 61, suæ, *propinquitate* & *in propinquitate*; & freti 62, fuerunt opibus 63; nam ubicunque 64, terrarum, ubi vis 65, gentium 66, magni 67, facti sunt, 68, & honoratissimi 69, 815 fuerunt, licet 70, advenæ 71, fuerint, & alienæ civitatis 72; tamen sunt fructi, 73, fructi summis honoribus, 74, quia ex-præcelluerunt 75, aliis, scientia 76, & virtute, 77, antecelluerunt 75 alios, *alii* virtute, tanti est eruditio it. didicisse artes 811.

§. 50. Ignari 1, autem & haud 2, *parum*, minus idonei 3, rebus gerendis 4, *ad res gerendas* ubique 5, locorum 6, jacuerunt 7, nauci, flocci, pili, nihili æstimati 8, sunt, *pensi sunt* 533, ubicunque etiam terrarum degerint, *ubi etiam cunque degerint* & nusquam 9, gentium, 10, nusquam 833 loci 11, valuerunt, 12, quoquo 13, terrarum, 14, quoquo gentium 15, venerunt, 16, exclusi 17, sunt muniis 18: Uti vero illi gavisissimi 19, sunt forte sua 20, sic puduit 21, hos fortis suæ, *vel fors puduit hos*: Nam quia temserunt, spreverunt 22, despulerunt 23, bonas admonitiones 24, *admonitiones tentæ* 825 *spretæ sunt* & *despultæ*, indulserunt 25, otio 26, & cupidini pravo, 27 *pravæ*, ac luxui, 28 *luxu* 805 *indultum est otio*, & prodegerunt fortunas 29, suas, eo 30, miseræ 31, redacti δ sunt, ut cum Æsopico 32, *ca* culice 33, quæsierint 33, escam, 34, & boni confuserint 35, assum panem 36, cum esuriverunt 37, & cum

cum cœnaturiverunt, 38, nihil habuerunt quo exple-
rent famem 39, suam; uti prodigus 40, ille in Evange-
lio 41, qui, ille 819 coactus 42, vesci 43, filiquas, *fili-*
quis 44. Quot increpaverunt 45, *increpauerunt* se ipsi,
se ipsos, & quot audimus auribus nostris 833, queri, *que-*
rentes 811, de negligentia sua, *eorum* 819, cum despe-
rarunt 46, honores, 47, *honoribus*, & dixerunt: Ah 48,
me miserum 49! O 50, me stultiozem stultissimo 51!
Vah, phy, proh 52, scgnitiem meam! Quam turpiter,
turpe 53 trivi, *terui* 54, ætatulam 55, meam! Diffluxi otio
56, & luxuria 57! Proh dolor! *f* Malum 58, meopte
vicio, 59, meapte culpa 60, eo 61, miseriarum 62, de-
trusus 63, sum, ut debeam implorare auxilium 64, ali-
orum, *auxilium sit implorandum!* Utinam 65, resipuis-
sem 66! O si, 67, studium adhibuissem 68, in discendo
69, literas, *in discendis literis!* Ut pepercissem 70, ope-
ræ, nulli, *nulle* 71! à me partum esset operæ nulli.

§. 51. Et cum confugerunt 1, ad propinquos 2, tuos
& dixerunt: Quæso, amo, vos, *ambo* 3, vos, mise-
rescite mei, 4, *miseremini mei* propinqui vestri, resi-
piscam 5, & emendabo 6, me, præbebo 7, me magis as-
siduum 8, solito, *præbiturus sum, præstabo, præstaturus*
sum, præstiturus sum me, & geram me honeste, 9, *hone-*
stius 827, *gesturus sum*; quoad 10, ejus fieri potest, *potest*
est: quoad ejus facere potis sum, neminem miserebit,
miserefcet, 11, *nemo miserebit* 12, talium, *illorum* 819, nec
aliquis miserabitur sortem 13, illorum, nec dignabitur 14,
illos honore 15, cœnæ, nec impertiet 16, illis osculum,
17, *osculo impertietur illos*, ne resalutatione 18, qui-
dem, etiamsi jubent illos salvere 19! sed ignorabunt il-
los, 20, quia se debet 21, pudere 22, eorum 719, *talium*,
propter 23, ignorantiam illorum, *debent pudere*, si etiam
cuperent eos adjuutos, 24, & penes eos 25, esset juvare
26, illos, & eripere 27, malis, *ex malis* 28; quia valent
29, gratia 30, apud Principem 31; tamen dubitabunt
32, juvare illos; nam quia impares 33, sunt fungendo
34, munus 35, *munere*, jure 36, ambigunt, 37, utrum,

an 38, satisfacturi 39, sint muneri suo, eos satis factu-
ros, eos satis muneri facturos 807, it. facturos esse sa-
tis muneri 828, ab illis satis factum iri muneri, atque
timendum est, ne abdicetur illis honos 40, aut ne co-
gantur 41, ipsi renunciare 42, muneri, quia timent, ut
pares 43, sint gerendo munus, 44, muneri & debeat eos
pudere, debeant pudere, juvisse: Hinc dicent, inquam
45, potius 46: Apage te, 47, probrum familiæ 48! Phy-
vab 49, ignavus 50 socius, sociæ ignave! Ah Miselle, 51,
Misellus, fer 52, fere 269, fortunam tuam, duc, duce la-
nam 53, aut fac, face, 54 aliud quid, quo tuearis vitam 55,
edic, edice, cedo & si audes, fodes 806, cui rei utilis sis,
fies 802, potesne, potin 805 præesse magistratui, magi-
stratu: 818, debent pati 56, se vocari 57, asinos, frutices, 58,
& quæ alia ejus generis 59, id genus: Alii autem irri-
furi, irridebunt 60, illos, ollos 807, eos, eis illusuri sunt,
& illudent 60, dicentes: En, ecce, 61, degener 62, na-
tus, gnatus, degenerem filium, degener fili, parentis ma-
gni: Quantopere 63, ille, quanto ille opere 807, fefellit
spem 64, parentum suorum, parentes falsi sunt spe, fru-
stratus est spem parentum 64: Contra 65, vero ô Beati!
66, ô Beatos! ô Beati! qui bene impendistis 67, tempus,
à quibus tempus bene impensum est, qui fugistis volu-
ptates, 68, versavistis libros 69, versati estis in libris:
præter 70, diligentiam 71, volo 72, vos monitos 73, pie-
tatis, 74, pietatem, de pietate, ita non tantum florebitis
75, honore 76, & opibus 77, in hac vita, & habebimini
78, viri quantivis pretii, 79, & bene audietis, 80, audi-
bitis 276, à summis 81, & ab imis, infimis 82, & relinqueris
83, immortalem memoriam 84, vestri, & desiderium 85
vestri: sed etiam fietis participes 86, æternæ beatitudinis 87
uti vero oro 88, vos omnes & singulos, 89 vos singulî
rogamini à me, per 90, salutem 91, vestram, per parentes
vestros, per Deum; ita & opto ex animo, 92, ut eveniat;
qui sum studiosissimus 93, vestrum 94, vestri, vobis, & salu-
tis vestræ, saluti 95, qui sumus studiosissimi 819. Labor
quem suscepi vobis facer esto 96, laborem 817 quem susce-
pi, vobis facer esto! Etenim est meum 97, & omnium, sc.
officium consulere 98 vestris commodis, 99 valete! 100

Gz 1121

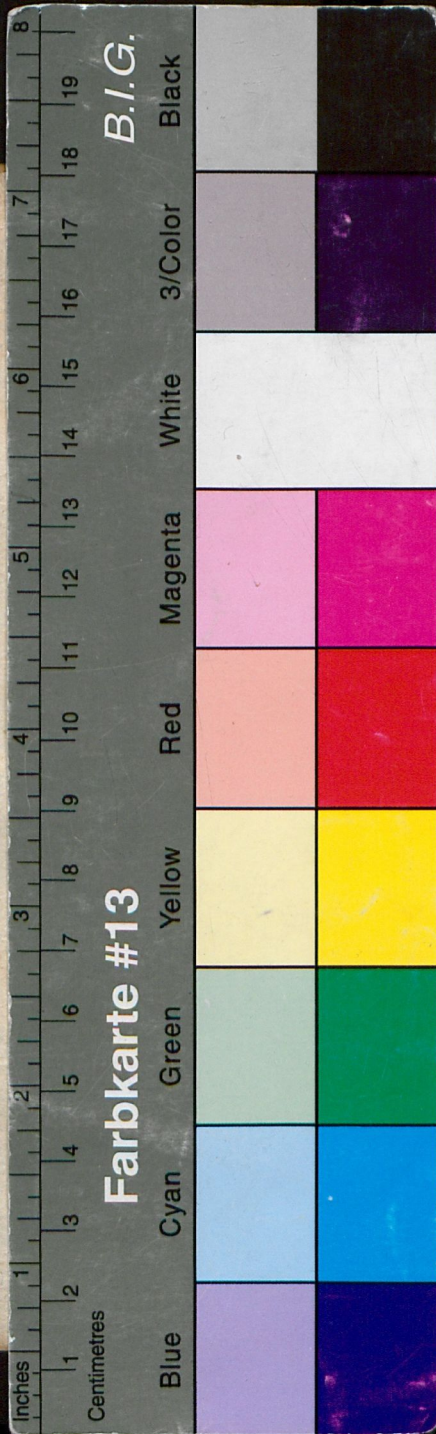
(X 2587.153)

MC

INFUNDIBULUM
GRAMMATICÆ
LATINÆ,

Sive

LI. EXERCITIA LATI
NA ET GERMANICA,

Quibus

GRAMMATICÆ
TOTA COMPREHENSÆ
facile infundi & crebra repetitione
imprimi potest, ut vix effluere me-
moriam queat.

Studio

FRIDERICI MUZELII,
Gymnasii Joachimici Professoris & Con-Re-
ctoris.

BEROLINI. Typis Gabertinis. 1732.

